

РІШЕННЯ
ІМЕНЕМ УКРАЇНИ

23 січня 2023 року

м.Київ

Вищий антикорупційний суд колегією суддів у складі:
головуючого судді Хамзіна Т.Р., суддів Михайленко В.В., Мойсака С.М.
за участю: секретаря судового засідання Фінько Ю.В.
учасників:

від позивача представників Міністерства юстиції України Коцюбо І.В. (довіреність № 615198), Ільченко К.А. (довіреність № 615197),

від відповідача не з'явився,

від третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача:

представників ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» Лісковської О.А. (довіреність № 2 від 23.12.2022, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю ДП № 5484), Федаша Д.М. (керівник, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань),

представників ТОВ «Інвестагро» Біленка Б.В. (ордер № 1261852, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю № 2950), Єніча В.С. (ордер № 1261844), Осколкова І.Л. (ордер № 1261151),

представника Ільтьо С.О. Єніча В.С. (ордер № 1261844, свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю КВ № 000351),

розглянувши у відкритому судовому засіданні у залі судових засідань у м. Києві адміністративну справу

за позовом Міністерства юстиції України, місцезнаходження: 01001, м. Київ, вул. Архітектора Городецького, 13, ідентифікаційний код юридичної особи 00015622

до Шелкова Михайла Євгеновича, дата народження: , місце проживання: , російська федерація,

треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача:

третя особа-1: Публічне акціонерне товариство «Корпорація ВСМПО-Авісма», місцезнаходження: 624760, російська федерація, Свердловська обл., м. Верхня Салда, вул. Паркова, 1, ідентифікаційний код юридичної особи (рф) 1026600784011;

третя особа-2: Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», місцезнаходження: 624760, російська федерація, Свердловська обл., м. Верхня Салда, вул. Паркова, 1, ідентифікаційний код юридичної особи (рф) 1169658005032;

третя особа-3: Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислові інвестиції», місцезнаходження: російська федерація, м. Москва, вул. Тверська, буд. 22 а, буд. 3, прим № 1, кімн. 13, поверх 3, ідентифікаційний код юридичної особи (рф) 1067746762710;

третя особа-4: Лімпієза Лімітед (Limpieza Limited), місцезнаходження: Республіка Кіпр, м. Нікосія, Фотті Пітта, 9, 4-й поверх, оф. 402, поштова скринька 106, реєстраційний номер HE 284372;

третя особа-5: Товариство з обмеженою відповідальністю «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», місцезнаходження: 52635, Дніпропетровська обл., Васильківський р-н, с. Новоандріївка, вул. Гагаріна, 2А, кім. 4, ідентифікаційний код юридичної особи 30454644;

третя особа-6: Товариство з обмеженою відповідальністю «ВСМПО ТИТАН Україна», місцезнаходження 52400, Дніпропетровська обл., Солонянський р-н, смт. Солоне, вул. Гагаріна, 26, ідентифікаційний код юридичної особи 36096221;

третя особа-7: Товариство з обмеженою відповідальністю «ТАЙ-МІНЕРАЛС», місцезнаходження 49000, м. Дніпро, вул. Січових Стрільців, 3А, офіс 22, ідентифікаційний код юридичної особи 37989232;

третя особа-8: Товариство з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТАГРО», місцезнаходження 52653, Дніпропетровська обл., Васильківський р-н, с. Новоандріївка, вул. Гагаріна, 24, кв. 1, ідентифікаційний код юридичної особи 32166939;

третя особа-9: Ільтьо Світлана Олександрівна, року народження, РНОКПП
місце проживання:

третя особа-10: Болатіко Лімітед (Bolatico Limited), місцезнаходження: Республіка Кіпр, м. Нікосія, Пантелі Кателарі, 21 Лібра Хаус, офіс 104, 1097, реєстраційний номер: HE 333375

про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»,

ВСТАНОВИВ:

1. Короткий зміст позовних вимог та їх обґрунтування

21.12.2022 до Вищого антикорупційного суду надійшла позовна заява Міністерства юстиції України до Шелкова Михайла Євгеновича.

Позивач, посилаючись на

- продовження дії на території України правового режиму воєнного стану;
- застосування до Шелкова М.Є. на підставі Рішення Ради національної безпеки і оборони від 19.10.2022 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (введене в дію Указом Президента України від 19.10.2022 № 726/2022) санкції у виді блокування активів;
- наявність підстав, передбачених підпунктами «г», «г» пункту 1 та абзацом п'ятим підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», просить застосувати до Шелкова М.Є. санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», та стягнути в дохід держави активи, що належать безпосередньо Шелкову М.Є., та активи, щодо яких він прямо чи опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, а саме:

1) квартиру загальною площею 175,5 кв м, яка знаходиться за адресою: Одеська обл., м. Одеса, ;

2) будівлю загальною площею 186,5 кв м., що складається з: а-будівля кафе; а-тамбур; а'-тамбур, за адресою: Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурине, , ;

3) будівлю загальною площею 428,8 кв м, зі складовими: будівлі, туалету Т, огорожі № 1, за адресою: Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурине, ;

4) комплекс будівель та споруд загальною площею 6 201,1 кв м, за адресою: Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурине, , що складається з: адміністративної будівлі А площею 96,6 кв м.; споруда прибудови а площею 10,5 кв м.; будівлі складу Б площею 167,6 кв м; будівлі складу б; споруда трансформаторної підстанції М площею 67,5 кв м; будівлі цеху Н площею 178 кв м.; будівлі складу Д площею 897,7 кв м; будівлі пічі Е площею 1 717,6 кв м; будівлі котельні Ж, площею 184,6 кв м; трансформаторної підстанції З площею 58,3 кв м; будівлі цеху Й площею 297,9 кв м; будівлі цеху К площею 401,3 кв м; будівлі цеху Р площею 50,4 кв м; будівлі цеху С площею 51,4 кв м; будівлі гаражу У площею 67,2 кв м; будівлі складу О площею 56,6 кв м; будівлі складу ЛІ площею 122,2 кв м; будівлі електроцеху ІІІ площею 46,1 кв м.; будівлі биткорпусу Ф площею

138,8 кв м; будівлі гаражу Г площею 36,2 кв м; будівлі прохідної П площею 8,8 кв м; будівлі складу Х площею 810 кв м; будівлі галереї В площею 102,5 кв м; будівлі галереї № 1; споруди естакади № 4; огорожі № 2-3; туалету Т; колодязя № 5;

5) будинок за адресою: Дніпропетровська обл., Васильківський р-н, с. Новоандріївка, , реєстраційний номер майна ;

6) комплекс підземних гаражів, стоянчне місце №92, що знаходиться за адресою: Одеська обл., м. Одеса, ;

7) склад рулонів нержавіючої сталеної стрічки, інв. №000062, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , загальна площа 2 411,3 кв м;

8) комплекс, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, ;

9) квартиру, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , загальна площа 68,5 кв м.;

10) 100 % частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» (код згідно з ЄРДПОУ 30454644);

11) 100 % частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «ВСМПО ТИТАН Україна» (код згідно з ЄРДПОУ 36096221);

12) 100% частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «Тай- Мінералс» (код згідно з ЄРДПОУ 37989232);

13) 100 % частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «ІНВЕСТАГРО» (код згідно з ЄРДПОУ 32166939);

14) трактор колісний МТЗ-82.1, д.н.з. 28092АА, заводський номер: 080747664, номер двигуна: 547884, свідоцтво АБ270923;

15) трактор колісний МТЗ-82.1, д.н.з. 28091АА, заводський номер: 08074757, номер двигуна: 192695, свідоцтво АБ270922;

16) навантажувач фронтальний SEM 639В, ідентифікаційний номер SEM00639VS3S00960, д.н.з. АЕ Т07505;

17) навантажувач фронтальний SEM 656D, ідентифікаційний номер SEM00656ES5300201, д.н.з. АЕ Т07506;

18) автонавантажувач вилковий «Goodsense» FD30, ідентифікаційний номер 216013030, номер двигуна 243261, д.н.з. АЕ Т07885;

19) екскаватор ЕТР, ідентифікаційний номер 372 шасі №8809607, номер двигуна 1880845, д.н.з. АЕ Т07452;

20) ангар (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 4600005, взято на облік 17.01.2022, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Васильківський р-н, с. Новоандріївка,);

21) бочка/резервуар (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 9300002, взято на облік 03.03.2020, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурино (Межова),);

22) бочка/резервуар (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 9300001, взято на облік 03.03.2020, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурино (Межова),);

23) виробнича ділянка/майновий комплекс (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 58700017, взято на облік 14.01.2022, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурино,);

24) адміністрація/приміщення (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 4200020, взято на облік 14.01.2022, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Межівський р-н, смт. Демурино,);

25) виробнича ділянка/ділянка (ідентифікатор об'єкта оподаткування № 58700007, взято на облік 14.01.2022, місцезнаходження об'єкта: Україна, Дніпропетровська обл., Межівський

р- н, смт. Демурине,

);

26) транспортний засіб марки «КРАЗ 6510» (державний номерний знак «АЕ 9164 АХ», номер шасі 60801241, VIN: Y7A65100060801241, тип: вантажний/самоскид-С);

27) транспортний засіб марки «КРАЗ 6510» (державний номерний знак «АЕ 9167 АХ», номер шасі 60801247, VIN: Y7A65100060801247 тип: вантажний/самоскид-С);

28) транспортний засіб марки «ЗИЛ 5301 ЕО» (державний номерний знак «АЕ 1850 ІТ», номер шасі 5301Е0Х0029246, тип: вантажний/самоскид С1, фургон);

29) транспортний засіб марки «ПАЗ 4234-04» (державний номерний знак «АЕ 2142 АВ», номер шасі Х1М4234N0G0000204, тип: автобус – загальний D);

30) транспортний засіб марки «IVECO 35/10» (державний номерний знак «АЕ 5652 КХ», номер шасі ZCFC3570105134471, тип: автобус – загальний D);

31) LEXUS ES 350, VIN, номер кузова JTHBJ46G872021077, д.н.з. АЕ 3010 ІР, номер двигуна 2GRA039271;

32) BMW 730D, VIN, номер кузова: WBAYC41060DZ77231, д.н.з. АЕ 8057 НМ, номер двигуна 35249037;

33) MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN, номер кузова MMCGUKS10GHZ00234, д.н.з. АЕ 6639 НР, номер двигуна 4N15UAM5897;

34) MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN, номер кузова MMCGUKS10GHZ01196, д.н.з. АЕ 9546 НТ, номер двигуна 4N15UAY56942710;

35) MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN, номер кузова MMCGUKS10GHZ01270, д.н.з. АЕ 7146 НХ, номер двигуна 4N15UBA4829;

36) MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN, номер кузова MMCGUKS10GHZ01258, д.н.з. АЕ 5740 НХ, номер двигуна 4N15UBA5878;

37) трактор колісний, д.н.з. 26954АЕ, свідоцтво АС109181, марка БЕЛАРУСЬ-922;

38) причіп, марка 8545, свідоцтво: АС109180, д.н.з.26955АЕ;

39) грошові кошти, які знаходяться на банківських рахунках:

, відкритих у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (МФО 305749);

40) грошові кошти, які знаходяться на банківському рахунку № , відкритому у АТ «АЛЬФА-БАНК» у м. Києві (МФО 300346);

41) грошові кошти які знаходяться на банківському рахунку № , відкритому у АТ «БАНК АЛЬЯНС» (МФО 300119);

42) грошові кошти в сумі 14 417 285, 60 грн, які знаходяться на рахунку № , відкритому у АТ «Міжнародний резервний банк» (МФО 320627).

2. Клопотання учасників справи та процесуальні дії у справі

Згідно з протоколом автоматизованого розподілу судової справи між суддями від 21.12.2022 для розгляду адміністративної справи визначено колегію суддів Вищого антикорупційного суду у складі головуєчого судді Хамзіна Т.Р., суддів Михайленко В.В., Мойсака С.М. (т. 9, а.с. 1).

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 22.12.2022 позовну заяву Міністерства юстиції України залишено без руху у зв'язку із відсутністю у матеріалах позову документів на підтвердження статусу підписанта та наявності у нього повноважень на вчинення процесуальних дій від імені позивача в розумінні частини третьої статті 55 КАС України (т. 9, а.с. 5).

На виконання ухвали 22.12.2022 позивач надав витяг з Єдиного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань станом на 22.12.2022 та копію Постанови Верховної Ради України № 12-ІХ від 29.08.2019 «Про формування складу Кабінету Міністрів України» (т. 9, а.с. 17-22).

Ухвалою Вищого антикорупційного суду від 22.12.2022 відкрито провадження у справі за правилами спрощеного позовного провадження (т. 9, а.с. 24-26).

Цією ж ухвалою до участі у справі залучено третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача, а саме: Публічне акціонерне товариство «Корпорація ВСМПО-Авісма», Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислові інвестиції», Лімпіеза Лімітед (Limpieza Limited), Товариство з обмеженою відповідальністю «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», Товариство з обмеженою відповідальністю «ВСМПО Титан Україна», Товариство з обмеженою відповідальністю «Тай-Мінералс», Товариство з обмеженою відповідальністю «Інвестагро».

Також при відкритті провадження задоволено клопотання представника Міністерства юстиції України, витребувано з Фонду гарантування вкладів фізичних осіб, АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», АТ «СЕНС БАНК» (колишня назва АТ «АЛЬФА-БАНК»), АТ «БАНК АЛЬЯНС» інформацію про наявність грошових коштів на банківських рахунках (т. 9, а.с. 2-4).

Ухвалою від 26.12.2022, постановленою без виходу до нарадчої кімнати, до участі у справі в якості третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, на стороні відповідача залучено Ільтьо Світлану Олександрівну та Болатіко Лімітед (Bolatico Limited) (т. 11, а.с. 25-33).

Також ухвалою від 26.12.2022 задоволено клопотання представника Міністерства юстиції України, витребувано із АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» інформацію щодо усіх рахунків, відкритих Товариством з обмеженою відповідальністю «ВСМПО ТИТАН Україна», із зазначенням суми грошових коштів, які знаходяться на цих рахунках (т. 9, а.с. 102-105, т. 11, а.с. 34-35).

У судовому засіданні 27.12.2022 розглянуто клопотання представника ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» щодо встановлення порядку проведення розгляду справи та дослідження доказів у справі. Ухвалою, постановленою без виходу до нарадчої кімнати, вирішено, що під час дослідження матеріалів, що можуть містити таємницю досудового розслідування, особи, присутні у залі судових засідань, не проводитимуть аудіо- та відеофіксацію, а також трансляцію судового засідання.

Одночасно із цим частково задоволено клопотання вільного слухача (головного редактора Інформаційного агентства Nadra.Info Бойка В.) про здійснення аудіо-, фото- та відеофіксації судового засідання, а також його трансляції на сторінці Nadra.Info у Фейсбук за виключенням відомостей, що можуть містити таємницю досудового розслідування. У подальшому частково задоволені клопотання про проведення зйомки, подані журналістами Радіо Свобода, та про трансляцію судового засідання технічними засобами суду на youtube-каналі Вищого антикорупційного суду (т. 12, а.с. 1-15, 197-198, 199-201 т. 11, а.с. 43-44, 45-48).

Протокольною ухвалою від 29.12.2022 задоволено клопотання представника Ільтьо С.О. про встановлення строку для подання додаткових доказів – відповідей Ради національної безпеки і оборони України та Служби безпеки України (т. 12, а.с. 38-55, 56-66).

Ухвалою від 04.01.2023 відмовлено у задоволенні клопотання представника ТОВ «Інвестагро» про зупинення провадження у справі з підстав, передбачених пунктом 3 частини першої статті 236 КАС України (т. 12, а.с. 202-215, т. 13, а.с. 227-228).

Протокольною ухвалою від 05.01.2023 відмовлено у задоволенні клопотання представника ТОВ «Інвестагро» про залучення компанії Лімпіеза Лімітед співвідповідачем (т. 13, а.с. 197-200, т. 13, а.с. 214-224).

Протягом судового розгляду учасниками справи в обґрунтування вимог та заперечень за позовною заявою надано:

- позивачем: 26.12.2022 – додаткове обґрунтування позовних вимог із доказами на підтвердження обставин, викладених у письмовому обґрунтуванні (т. 10, а.с. 1-249); 27.12.2022 – електронні докази на оптичному носії інформації та інформацію (т. 11, 222-223), надану на виконання ухвал суду про витребування доказів (відомості щодо банківських рахунків та

наявності на них грошових коштів, надані АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, АТ «СЕНС БАНК», АТ «БАНК АЛЪЯНС» (т. 11, а.с. 236- 240); 04.01.2023 – додаткові докази (відповідь СБУ № 5/7/1/2-20629 від 12.12.2022, відповідь СБУ № 5/7/1/2-22430 від 23.12.2022, відповідь Офісу Генерального прокурора № 08/1-3013-22 від 04.01.2023) (т. 13, а.с. 1-190); 16.01.2023 – додаткові докази (запит до Антимонопольного комітету України із додатками на диску щодо фінансової звітності, відповідь Антимонопольного комітету України щодо надання дозволу на концентрацію від 13.01.2023, відповідь Офісу Генерального прокурора від 16.01.2023(т. 14, а.с. 27-40);

- третьою особою-8: 26.12.2022 – письмові пояснення на позовну заяву, у яких ТОВ «Інвестагро», посиляючись на необґрунтованість та безпідставність тверджень щодо опосередкованого володіння Шелковим М.Є. товариством, просить відмовити у задоволенні позову в частині вимог про стягнення в дохід держави 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Інвестагро», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Тай-Мінералс», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» та належного вказаним підприємствам майна. До пояснень надано докази в обґрунтування викладених у них доводів (т. 9, а.с. 106-157); 29.12.2022 – пояснення на додаткове обґрунтування позовних вимог (т. 12, а.с. 28-37) ; 03.01.2023 – додаткові пояснення на додаткове обґрунтування позовних вимог позивача (т. 12, а.с. 91-185); 04.01.2023 – клопотання про зобов'язання надання позивачем пояснень щодо доказів, наданих ним в обґрунтування позовних вимог, у яких фактично висловили заперечення щодо належності та допустимості доказів, якими позивач обґрунтовує позовні вимоги (т. 12, а.с. 216-227); 17.01.2023 – додаткові докази в обґрунтування визначення вартості 75 % акцій Лімпієза Лімітед на момент їх придбання 20.02.2022 Болатіко Лімітед (копія балансу на 31.12.2021 ТОВ «Демурінський ГЗК», копія балансу ТОВ «Тай- Мінералс» станом на 31.12.2021, копія відповіді/пояснення аудиторської компанії Finexpertiza Surgus від 10.01.2023, копія звернення до РНБО України, копія листа Апарата РНБО України від 13.01.2023 № 106/22-01) (т. 14, а.с. 51-69); 17.01.2023 – додаткові пояснення (т. 14, а.с. 82-95), додаткові документи (відповідь Антимонопольного комітету України від 17.01.2023 щодо виявлення порушень законодавства про захист економічної конкуренції та щодо необхідності отримання дозволу на концентрацію) (т. 14, а.с. 100-101);

- третьою особою-9: 27.12.2022 – письмові пояснення на позовну заяву, у яких Ільтьо С.О. просить відмовити у задоволенні позову в частині вимог про стягнення в дохід держави активів, що належать ТОВ «Інвестагро», ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» (т. 11, а.с. 224-234); 29.12.2022 – додаткові докази в обґрунтування своєї позиції на позовні вимоги (лист Офісу Генерального прокурора від 29.12.2022 № 10/1/1-6880-22) (т. 12, а.с.23-27);

- третьою особою-5: 27.12.2022 – письмові пояснення на позовну заяву, у яких ТОВ «Демурінський ГЗК», посиляючись на необґрунтованість та безпідставність тверджень щодо опосередкованого володіння Шелковим М.Є. ТОВ «Демурінський ГЗК», просить відмовити у задоволенні позову в частині вимог про стягнення в дохід держави 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Інвестагро», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Тай- Мінералс», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» та належних вказаним підприємствам активів. До пояснень надано докази в обґрунтування викладених у них доводів (т. 11, а.с. 50-220); 17.01.2023 – письмові пояснення на докази, подані позивачем (т. 14, а.с. 42-48); додаткові документи (щодо виплати дивідендів за період з 2018 по 2022 роки, щодо використання ільменітового концентрату) (т. 14, а.с. 97,98).

3. Позиції учасників справи

Представники позивача Коцюбо І.В., Ільченко К.А. підтримали позовні вимоги з підстав, наведених у позовній заяві та додатковому обґрунтуванні позовних вимог. Позовну заяву просили задовольнити у повному обсязі за виключенням вимог про стягнення автомобіля

BMW 730D, д.н.з. АЕ 8057 НМ.

Представники ТОВ «Інвестагро» просили відмовити у задоволенні позову в частині позовних вимог про стягнення в дохід держави 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Інвестагро», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Тай-Мінералс», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» та належного вказаним підприємствам майна.

В обґрунтування цієї позиції представники зазначили, що жодна із сторін не заперечує, що власником ТОВ «Інвестагро» є ТОВ «Демурінський ГЗК», 100 % статутного капіталу якого належить компанії Лімпієза Лімітед. Водночас у лютому 2022 року змінився склад власників Лімпієза Лімітед.

Так 20.02.2022 Болатіко Лімітед, яка володіла часткою у розмірі 25 % у статутному капіталі Лімпієза Лімітед, викупила у ПАТ «Корпорація «ВСМПО-Авісма» належні їй 75% акцій цієї компанії та стала одноосібним власником Лімпієза Лімітед. В свою чергу, одноосібним власником Болатіко Лімітед є Ільтьо С.О. Тобто, з набуттям Болатіко Лімітед права власності на 100 % частки у статутному капіталі Лімпієза Лімітед, Ільтьо С.О. стала кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «Інвестагро» та ТОВ «Демурінський ГЗК». Відповідно з цього моменту Шелков М.Є. перестав бути кінцевим бенефіціарним власником вищевказаних підприємств, зокрема, ТОВ «Інвестагро».

Зазначили також, що твердження позивача про фіктивність договору купівлі-продажу є необґрунтованими і не підтверджуються належними та допустимими доказами.

Шелков М.Є. не має жодного впливу на діяльність ТОВ «Інвестагро», у тому числі опосередкованого. Ільтьо С.О. жодним чином не пов'язана із Шелковим М.Є., жодні санкції на неї не накладалися. Доказів на підтвердження зворотнього матеріали справи також не містять.

З огляду на викладені обставини вважали, що відсутні підстави для застосування санкцій щодо активів ТОВ «Інвестагро», ТОВ «Тай-Мінералс» та ТОВ «Демурінський ГЗК».

Представники ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» не заперечували проти задоволення позову в частині вимог до Шелкова М.Є. Проте просили відмовити у задоволенні позову в частині вимог про стягнення в дохід держави 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Інвестагро», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Тай-Мінералс», 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» та належних вказаним підприємствам активів. В обґрунтування заперечень зазначили про таке:

- твердження позивача про те, що Шелков М.Є. є кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «Демурінський ГЗК» не відповідають дійсності, оскільки з лютого 2022 року єдиним кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «Демурінський ГЗК» є Ільтьо С.О., яка через свою кіпрську компанію Болатіко Лімітед володіє 100 % акцій компанії Лімпієза Лімітед;

- рішення щодо продажу акцій Лімпієза Лімітед прийнято з метою вирішення корпоративного конфлікту, що виник, зокрема, через одноосібне рішення ПАТ «ВСМПО-Авісма» про звільнення директора ТОВ «Демурінський ГЗК» Федаша Д.М. та призначення замість нього особи, проти якої виступала Ільтьо С.О., та Болатіко Лімітед. У результаті перемовин 20.02.2022 Болатіко Лімітед та ПАТ «ВСМПО-Авісма» уклали договір купівлі-продажу, за яким Болатіко Лімітед придбало 75 % акцій Лімпієза Лімітед та стало одноосібним акціонером цієї компанії. Цього ж дня проведено остаточний розрахунок за акції Лімпієза Лімітед;

- відомості про зміну структури власності та кінцевого бенефіціарного власника ТОВ «Демурінський ГЗК» не внесені до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань через обмеження, введені Кабінетом Міністрів України постановою № 209 від 06.03.2022 «Про деякі питання державної реєстрації та функціонування єдиних та державних реєстрів, держателем яких є Міністерство юстиції, в умовах воєнного стану», якою передбачена можливість обмеження (умови) проведення певних реєстраційних дій, а також через наявність заборон на вчинення реєстраційних дій щодо ТОВ «Демурінський ГЗК», накладених судовими рішеннями;

- у зв'язку із неможливістю внести відомості про зміну структури власності ТОВ «Демурінський ГЗК» до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, ТОВ «Демурінський ГЗК» вжив заходи щодо повідомлення відповідних органів державної влади, а саме: секретаря РНБО, начальника Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України та Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції України про зміну структури власності. Тому органи державної влади обізнані із цим фактом. За таких умов нездійснення реєстраційних дій щодо зміни структури власності ТОВ «Демурінський ГЗК» не спростовує факту такої зміни;

- твердження позивача щодо невчинення дій із отримання дозволу Антимонопольного комітету України на концентрацію, яка б стосувалася зміни власників компанії-засновника ТОВ «Демурінський ГЗК», не відповідає дійсності та спростовується матеріалами, долученими позивачем до позовної заяви;

- враховуючи положення Закону України «Про захист економічної конкуренції», під час придбання Болатіко Лімітед у 2019 та 2022 роках акцій компанії Лімпієза Лімітед отримання дозволу від АМКУ на концентрацію не вимагалось;

- згідно із статтею 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції» недотримання умови щодо попереднього отримання дозволу АМКУ на концентрацію може бути підставою для застосування штрафу та/або визнання недійсними правочинів, за якими відбулася концентрація, за позовами учасників правочинів. Але сама по собі відсутність дозволу АМКУ у розумінні статей 203, 215 ЦК України не може бути підставою недійсності відповідного правочину чи підставою для сумніву у його дійсності. Тобто відсутність дозволу АМКУ за будь-яких умов не впливає на дійсність договору щодо набуття Болатіко Лімітед 75% акцій Лімпієза Лімітед;

- ТОВ «Демурінський ГЗК» веде виключно відкритий і законний бізнес. Увесь прибуток залишався у розпорядженні підприємства і направлявся на його розвиток. Фінансування військових дій російської федерації за рахунок коштів підприємства не здійснюється. Ільменітовий концентрат на адресу підприємств ВПК російської федерації не відвантажувался;

- протягом 2022 року ТОВ «Демурінський ГЗК» належним чином виконує зобов'язання перед своїми працівниками та сплачує податки. Крім того, ТОВ «Демурінський ГЗК» перерахувало на потреби армії 1 млн грн та на добровільних волонтерських засадах надає товарно-матеріальні цінності, логістичні послуги та іншу гуманітарну допомогу військовим частинам. Тобто, ТОВ «Демурінський ГЗК» явно демонструє проукраїнські погляди та сприяє наближенню перемоги України.

Представник Ільтьо С.О., посиляючись на необґрунтованість та безпідставність тверджень щодо опосередкованого володіння Шелковим М.Є. ТОВ «Демурінський ГЗК», ТОВ «Інвестагро» та Лімпієза Лімітед, також просив відмовити у задоволенні позову в частині вимог про стягнення в дохід держави активів, що належать ТОВ «Інвестагро», ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «Демурінський ГЗК» та компанії Лімпієза Лімітед.

Щодо зміни структури власності у компанії Лімпієза Лімітед, ТОВ «Демурінський ГЗК» та ТОВ «Інвестагро» надав пояснення, аналогічні поясненням представників ТОВ «Інвестагро» та ТОВ «Демурінський ГЗК».

Додатково наголосив на тому, що позивач безпідставно, без належного процесуального оформлення змінив підставу позову. Первісна позовна заява Міністерства юстиції України ґрунтується на доведенні факту здійснення прямого контролю з боку відповідача відносно всіх активів заявлених до стягнення, а під час судового розгляду позивач здійснює доведення можливості опосередковано (через інших фізичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження, щодо частини активів.

Інші учасники справи, а саме: відповідач Шелков М.Є., треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача – ПАТ «Корпорація ВСМПО-

Авісма», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Промислові інвестиції», компанія Лімпієза Лімітед, ТОВ «ВСМПО Титан Україна», ТОВ «Тай-Мінералс», Болатіко Лімітед у судові засідання, призначені на 26.12.2022, 27.12.2022, 29.12.2022, 03.01.2023, 04.01.2023, 05.01.2023, 17.01.2023, 23.01.2023 не з'явилися.

Із змісту частини третьої статті 268, абзацу другої частини п'ятої статті 283-1 КАС України вбачається, що неявка в судові засідання учасників справи та/чи їх представників, повідомлених про дату, час та місце судового засідання, не перешкоджає розгляду позовної заяви по суті та не може бути підставою для зупинення строків її розгляду, відкладення засідання на інший час чи дату або оголошення перерви в судовому засіданні.

Таким чином, умовою для розгляду справи без участі учасників, які не з'явилися у судові засідання, є їх належне повідомлення про дату, час та місце проведення судового засідання.

Згідно з частинами першою та другою статті 268 КАС України у справах, визначених статтею 283-1 цього Кодексу, щодо подання позовної заяви та про дату, час і місце розгляду справи суд негайно повідомляє відповідача та інших учасників справи шляхом направлення тексту повістки на офіційну електронну адресу, а за її відсутності - кур'єром або за відомими суду номером телефону, факсу, електронною поштою чи іншим технічним засобом зв'язку.

Учасник справи вважається повідомленим належним чином про дату, час та місце розгляду справи, визначеної частиною першою цієї статті, з моменту направлення такого повідомлення працівником суду, про що останній робить відмітку у матеріалах справи, та (або) з моменту оприлюднення судом на веб-порталі судової влади України відповідної ухвали про відкриття провадження у справі, дату, час та місце судового розгляду.

Враховуючи вищенаведені положення, суд вважає, що відповідач Шелков М.Є. та треті особи, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача – ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Промислові інвестиції», компанія Лімпієза Лімітед, ТОВ «ВСМПО Титан Україна», ТОВ «Тай-Мінералс», Болатіко Лімітед належним чином повідомлені як про відкриття провадження у справі, так і про дату, час та місце розгляду справи шляхом:

- опублікування на веб-сторінці Вищого антикорупційного суду на веб-порталі «Судова влада України» (https://hcac.court.gov.ua/hcac/gromadyanam/administrative_rulings/) ухвали про відкриття провадження у справі від 22.12.2022. В ухвалі серед іншого відповідачу роз'яснено право подати відзив на позовну заяву, а третім особам – пояснення щодо суті позовної заяви, роз'яснено наслідки неприбуття в судові засідання, повідомлено про можливість одержання інформації по справі на офіційному веб-порталі «Судова влада України» (т. 9, а.с. 48,50);

- опублікування на веб-сторінці Вищого антикорупційного суду на веб-порталі «Судова влада України» (<https://hcac.court.gov.ua/hcac/gromadyanam/summons/>) повісток про виклик в судові засідання, призначені на 26.12.2022, 27.12.2022, 29.12.2022 (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/summons/991_6606_22_23-12-2022.pdf), 03.01.2023, 04.01.2023, 05.01.2023 (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/summons/991_6606_22_29-12-2022_1.pdf), 17.01.2023 (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/summons/991_6606_22_05-01-2023.pdf), 23.01.2023 (https://court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/hcac/summons/991_6606_22_17-01-2023.pdf) (т. 9, а.с. 49,51, т. 12, а.с. 68, 85-86, т. 13, а.с. 229, т. 12, 84-86 т. 14, а.с. 1, т. 14, а.с. 154), а також позовної заяви з метою забезпечення сторонам можливості підготуватися до розгляду справи та подати відзив чи пояснення по суті позовних вимог;

- надсилання судових повісток у судові засідання, призначені на 03.01.2023, 04.01.2023 та 05.01.2023, 17.01.2023 на поштові адреси ТОВ «ВСМПО Титан Україна», ТОВ «Тай-Мінералс» (т. 12, а.с. 79,81,82, т. 12, а.с. 81,82 т. 13, а.с. 241, 247, 250, т. 14, а.с. 150, 152, 155);

- надсилання ухвали про відкриття провадження у справі та судових повісток на усі відомі електронні адреси учасників справи: Шелкову М.Є. як одному із керівників та

засновників ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», на електронні адреси цих підприємств td-info@vsm-po-avisma.ru, info@vsm-po-avisma.ru; ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» та ТОВ «Корпорація ВСМПО-Авісма» на електронні адреси td-info@vsm-po-avisma.ru, info@vsm-po-avisma.ru; Лімпієза Лімітед на електронні адреси одного з власників (згідно із змістом позовної заяви ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» - td-info@vsm-po-avisma.ru, info@vsm-po-avisma.ru, та електронну адресу ТОВ «Демурінський ГЗК» (як юридичній особі, 100 % частки якої належать компанії Лімпієза Лімітед) - INFO@DEMGOK.COM; ТОВ «ВСМПО Титан Україна» на електронні адреси market@tw-vsm-po-avisma.dp.ua та info-titan@tw-vsm-po-avisma.dp.ua, 36096221@mail.gov.ua, ТОВ «Тай-Мінералс» на електронну адресу shatohina@demgok.com (т. 9, а.с. 31-36, 46, 47, т. 12, а.с. 70-77, т. 13, 231-239, т. 14, а.с. 132-149);

- надсилання ухвали про відкриття провадження у справі та судових повісток ТОВ «Тай-Мінералс» та ТОВ «ВСМПО Титан Україна» в їх електронні кабінети як користувачам ЄСІТС відповідно до «Положення про порядок функціонування окремих підсистем Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи», затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя № 1845/0/15-21 від 17.08.2021. Згідно з відповідями № 56875 та 56876 ТОВ «Тай-Мінералс» з 02.06.2022, а ТОВ «ВСМПО Титан Україна» з 20.05.2022 мають зареєстровані Електронні кабінет у підсистемі Електронний суд ЄСІТС. Таким чином вказані юридичні особи також мають доступ і до змісту позовної заяви (т. 9, а.с. 37, 38, 39, 43, 44, 45, т. 12, а.с. 79, 80, 87,88).

Суд також встановив, що позовна заява з додатками на виконання вимог частини другої статті 161 КАС України надсилалася позивачем, у тому числі, на офіційні поштові адреси ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «ВСМПО Титан Україна», Лімпієза Лімітед (т. 1, а.с. 35-43).

Про належне повідомлення ТОВ «Тай-Мінералс», Лімпієза Лімітед, Болатіко Лімітед свідчить також та обставина, що у судових засіданнях брали участь представники ТОВ «Демурінський ГЗК», Ільтьо С.О., які з огляду на структуру власності пов'язані між собою.

У контексті питання про виконання вимог щодо повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду справи суд зазначає, що у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та окупації території України, АТ «Укрпошта» оголосила про припинення співпраці з поштами росії та Білорусі, а тому ухвала про відкриття провадження та судові повістки на поштові адреси у російській федерації не надсилалися.

З огляду на викладене, суд вважає, що у справі вжито всіх можливих заходів щодо належного повідомлення учасників справи про дату, час та місце розгляду справи. Тому суд дійшов висновку про можливість розгляду справи без участі відповідача Шелкова М.Є. та третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору на стороні відповідача – ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», ТОВ «Промислові інвестиції», компанія Лімпієза Лімітед, ТОВ «ВСМПО Титан Україна», ТОВ «Тай-Мінералс», компанія Болатіко Лімітед.

4. Щодо строків розгляду справи

Згідно з частиною четвертою статті 283-1 КАС України справа про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», вирішується протягом 10 днів з дня надходження позовної заяви до суду.

Днем подання позовної заяви є день її надходження до відповідного суду (частина п'ята статті 270 КАС України).

Згідно із штампом вхідної кореспонденції суду (т. 1, а.с. 1-34) позовна заява Міністерства юстиції України до Шелкова М.Є. надійшла до Вищого антикорупційного суду 21.12.2022.

З урахуванням вимог частини четвертої статті 283-1 та частини п'ятої статті 270 КАС України справа мала бути розглянута до 30.12.2022.

Справу розглянуто у судових засіданнях 26.12.2022, 27.12.2022, 29.12.2022, 03.01.2023, 04.01.2023, 05.01.2023, 17.01.2023, 23.01.2023 поза межами строку, визначеного частиною четвертою статті 283-1 КАС України.

У цьому контексті суд зазначає про таке.

Згідно із статтею 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод кожен має право на справедливий і публічний розгляд його справи упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який вирішить спір щодо його прав та обов'язків цивільного характеру або встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення.

З урахуванням практики Європейського суду з прав людини критеріями розумних строків є: правова та фактична складність справи; поведінка заявника, а також інших осіб, які беруть участь у справі, інших учасників процесу; поведінка органів державної влади (насамперед суду); характер процесу та його значення для заявника (справи «Федіна проти України» від 02.09.2010, «Смірнова проти України» від 08.01.2005, «Матіка проти Румунії» від 02.11.2006 та інші).

З аналізу практики ЄСПЛ щодо тлумачення положення «розумний строк» вбачається, що строк який можна визначити розумним не може бути однаковим для всіх справ і було би неприродно встановлювати один строк у конкретному цифровому виразі для усіх випадків. Таким чином у кожній справі виникає проблема оцінки розумності строку, яка залежить від певних критеріїв, вироблених практикою ЄСПЛ: складність справи, поведінка заявника, поведінка державних органів, значущість питання для заявника.

Розумним, зокрема, вважається строк, що є об'єктивно необхідним для виконання процесуальних дій, прийняття процесуальних рішень та розгляду і вирішення справи з метою забезпечення своєчасного (без невинуватених зволікань) судового захисту.

За змістом статті 119 КАС України суд має встановлювати розумні строки для вчинення процесуальних дій. Строк є розумним, якщо він передбачає час, достатній, з урахуванням обставин справи, для вчинення процесуальної дії, та відповідає завданню адміністративного судочинства.

Під час розгляду означеної адміністративної справи суд зі свого боку не допустив несвоєчасне призначення справи до розгляду, безпідставне відкладення розгляду справи чи оголошення перерви в судовому засіданні, призначення невинуватено тривалих перерв під час розгляду справи. Навпаки більшість судових засідань призначалися кожні 1-2 дні (26.12.2022, 27.12.2022, 29.12.2022, 03.01.2023, 04.01.2023, 05.01.2023).

Водночас відступ від строків розгляду цієї адміністративної справи, що визначений частиною четвертою статті 283-1 КАС України, обумовлений об'єктивними факторами, які пов'язані із:

- значною кількістю учасників справи (загальна кількість учасників справи 12 осіб, які перебувають як на території України, так і за кордоном (рф, Республіка Кіпр), необхідністю вжиття заходів щодо повідомлення цих учасників про дату, час та місце розгляду справи та надання часу для підготовки пояснень та заперечень щодо позовних вимог;
- необхідністю витребування додаткових доказів, встановлення додаткового строку для подання доказів у справі, наведенням позивачем додаткового обґрунтування позову;
- складністю справи, що пов'язано із необхідністю встановлення ряду фактичних обставин, які є досить об'ємними у інформативному аспекті та мають суттєве значення для прийняття рішення у цій справі;
- кількістю матеріалів, які мав дослідити суд. Так, справа надійшла до суду у 8-ми томах. Протягом розгляду справи учасники справи долучили додаткові документи в обґрунтування своїх вимог та заперечень. З огляду на це, на момент ухвалення рішення обсяг матеріалів справи склав 14 томів;
- обмеженістю робочого часу та наявністю на розгляді колегії суддів інших судових справ;

- значенням питання, порушеного у позові, як для позивача, так і для інших учасників справи.

З огляду на вищевикладені умови, суд вважає, що розгляд цієї справи у законодавчо визначений десятиденний строк не може забезпечити дотримання, зокрема, такого аспекту права на справедливий суд, як змагальність (можливість знати і коментувати всі докази, подані для впливу на рішення суду, мати достатній час для ознайомлення з доказами, можливість надавати докази).

5. Оцінка та мотиви суду

Заслухавши доводи учасників справи, з'ясувавши усі фактичні обставини справи, оцінивши надані докази, що мають юридичне значення для вирішення позовної заяви, суд дійшов таких висновків.

5.1. Встановлені обставини у справі та зміст спірних правовідносин

Відповідачем у цій справі є Шелков Михайло Євгенович, року народження, уродженець російської федерації, м. Москва громадянин російської федерації, ідентифікаційний номер: , РНОКПП: зареєстрований за адресою: російська федерація, (т. 2, а.с. 19-20, 34- 43, 44-48).

Шелков М.Є. – колишній голова інвестиційного підрозділу державної компанії «Ростех», співвласник контрольного пакета акцій ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», заступник Голови ради директорів ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (т. 2, а.с. 34-43, 49- 58).

Рішенням Ради національної безпеки та оборони України (надалі – РНБО) від 18.06.2021 «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій) застосовано персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) до фізичних осіб згідно з додатком 1 та юридичних осіб згідно з додатком 2.

Відповідно до позиції 535 додатку 1 до Рішення РНБО від 18.06.2021 до Шелкова М.Є. застосовано ряд персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій), зокрема, у виді безстрокового блокування активів – тимчасового обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним йому майном.

Цим же Рішенням РНБО санкцію у виді блокування активів застосовано і до компанії Лімпіеза Лімітед, ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (позиції 526, 528, 530 додатку 2 до Рішення РНБО від 18.06.2021).

Указом Президента України від 24.06.2021 № 266/2021 вищезазначене Рішення РНБО введено в дію (т. 10, а.с. 9-20).

Рішенням РНБО від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до Шелкова М.Є. на 10 років застосована, у тому числі, санкція у виді блокування активів, яка полягає у тимчасовому позбавленні права користуватися, розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (позиція 34 додатку до Рішення РНБО від 19.10.2022).

Указом Президента України від 19.10.2022 № 727/2022 це Рішення РНБО введено в дію (т. 2, а.с. 5-10).

Рішенням РНБО від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» до юридичних осіб, пов'язаних із Шелковим М.Є., а саме ТОВ «Промислові інвестиції», компанії Лімпіеза Лімітед, ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», ТОВ «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» також застосовані персональні спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) у виді блокування активів, які полягають у тимчасовому позбавленні права користуватися, розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також

активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, строком на 5 років.

Указом Президента України від 19.10.2022 № 726/2022 означене Рішення РНБО введено в дію (т. 2, а.с. 11-16).

Як на підставу для застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать безпосередньо Шелкову М.Є., а також активів, щодо яких він може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, позивач посилається на те, що Шелков М.Є. своїми діями:

- завдав істотну шкоду національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом участі в державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України;

- завдав істотну шкоду національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом взяття участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України;

- суттєво сприяв вчиненню дій або ухваленню рішень щодо завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь.

5.2. Релевантне законодавство

Надаючи оцінку правовідносинам, що склалися між сторонами, суд виходить із такого.

12.09.2014 набрав чинність Закон України від 16.08.2014 № 1644-VII «Про санкції».

Метою прийняття Закону «Про санкції» є створення механізму невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію власності на території України, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав та свобод.

Відповідно до Преамбули цей Закон був прийнятий виходячи з положень Конституції України, Декларації про державний суверенітет України та загальновизнаних міжнародних норм і правил, констатує, що пріоритетами національних інтересів України є, зокрема, гарантування конституційних прав і свобод людини і громадянина, захист державного суверенітету, територіальної цілісності та недоторканності державних кордонів, недопущення втручання у внутрішні справи України, розвиток рівноправних взаємовигідних відносин з іншими державами світу в інтересах України, заявляючи, що пряме або опосередковане втручання у внутрішні і зовнішні справи України під будь-яким приводом є неприпустимим, усвідомлюючи потребу невідкладного та ефективного реагування на наявні і потенційні загрози національним інтересам і національній безпеці України, включаючи ворожі дії, збройний напад інших держав чи недержавних утворень, завдання шкоди життю та здоров'ю населення, захоплення заручників, експропріацію власності держави, фізичних та юридичних осіб, завдання майнових втрат та створення перешкод для сталого економічного розвитку, повноцінного здійснення громадянами України належних їм прав і свобод.

Правову основу застосування санкцій становлять Конституція України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, закони України, нормативні акти Президента України, Кабінету Міністрів України, рішення Ради

національної безпеки та оборони України, відповідні принципи та норми міжнародного права.

Санкціями є спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи, які застосовуються з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави. Таке визначення виходить з положень статті 1 Закону України «Про санкції».

Санкції не є видом (формою, засобом, механізмом) відповідальності, оскільки дії, за фактом реалізації яких вони застосовуються до суб'єкта, котрий їх здійснив, не містять ознак протиправного (в більшості випадків вольового) порушення заборон, визначених відповідним законодавством, для кваліфікації якого необхідністю є встановлення ознак складу правопорушення (діяння).

Санкції є реакцією, відповіддю держави на дії, що становлять загрозу фундаментальним принципам її існування.

Суб'єкт, до якого санкції можливо будуть застосовані, не може не розуміти і не передбачити, що ці обмежувальні заходи потенційно (ймовірно) використовуватимуться стосовно нього насамперед через те, що він є «репрезентантом» країни, яка в умовах збройного конфлікту ставить під загрозу національні інтереси, національну безпеку України, втрату української державності, а його діяльність на території України за умов збройного конфлікту може підпадати під ознаки реалізації такої загрози.

Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» від 12.05.2022 № 2257-ІХ, який набрав чинності 24.05.2022, внесені зміни до Закону України «Про санкції». Цими змінами впроваджено новий вид санкції – стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі, а також активів, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» (пункт 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»).

Згідно з частиною першою статті 5-1 Закону України «Про санкції» санкція, передбачена пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону, має винятковий характер та може бути застосована лише щодо фізичних та юридичних осіб, які своїми діями створили суттєву загрозу національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України (в тому числі шляхом збройної агресії чи терористичної діяльності) або значною мірою сприяли (в тому числі шляхом фінансування) вчиненню таких дій іншими особами, у тому числі до резидентів у розумінні Закону України «Про основні засади примусового вилучення в Україні об'єктів права власності Російської Федерації та її резидентів».

Застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», обумовлено гостротою становища та необхідністю досягнення цілей, визначених частиною першою статті 1 цього Закону, в умовах правового режиму воєнного стану.

Ця санкція може бути застосована лише щодо осіб, на яких накладено санкцію у виді блокування активів за рішеннями Ради національної безпеки і оборони України, прийнятими після набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» (частина третя статті 6 Закону України «Про санкції»).

Закон України «Про санкції» містить вичерпний перелік підстав для застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону. Такими підставами, зокрема є ті, на які позивач посилається як на підставу своїх вимог, а саме:

- завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом: участі в державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України; участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки

збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України (підпункти «г», «г» пункту 1 частини першої статті 5 Закону України «Про санкції»);

- суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, зазначених у пункті 1 цієї частини, зокрема, але не виключно, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абзац п'ятий підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»).

5.3. Умови застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»

Отже, враховуючи наведені вище норми, при розгляді цієї справи суду належить встановити, що:

- позивач звернувся до суду з позовною заявою в період дії правового режиму воєнного стану (абзац другий частини першої статті 5-1 та абзац перший частини третьої статті 6 Закону України «Про санкції»);

- на відповідача накладено санкцію у виді блокування активів за рішенням Ради національної безпеки та оборони України, прийнятим після набрання чинності Законом України № 2257-ІХ (абзац 2 частини третьої статті 6 Закону України «Про санкції»);

- наявні підстави для застосування санкції, передбачені абзацом 4 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції».

При цьому для встановлення підстав для застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», суд має оцінити надані до справи докази у сукупності.

5.4. Щодо оцінки доказів

Доказами в адміністративному судочинстві є будь-які дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи (стаття 72 КАС України).

При цьому докази повинні відповідати критеріям належності (стаття 73 КАС України), допустимості (стаття 74 КАС України), достовірності (стаття 75 КАС України), достатності (стаття 76 КАС України).

Згідно з частинами першою, другою, четвертою та шостою статті 77 КАС України кожна сторона повинна довести ті обставини, на яких ґрунтуються її вимоги та заперечення, крім випадків, встановлених статтею 78 цього Кодексу. Суб'єкт владних повноважень повинен подати суду всі наявні у нього документи та матеріали, які можуть бути використані як докази у справі. Докази суду надають учасники справи. Суд може пропонувати сторонам надати докази та збирати докази з власної ініціативи, крім випадків, визначених цим Кодексом. Якщо учасник справи без поважних причин не надасть докази на пропозицію суду для підтвердження обставин, на які він посилається, суд вирішує справу на підставі наявних доказів.

Обставини, які визнаються учасниками справи, не підлягають доказуванню, якщо суд не має обґрунтованого сумніву щодо достовірності цих обставин або добровільності їх визнання. Обставини, які визнаються учасниками справи, зазначаються в заявах по суті справи, поясненнях учасників справи, їх представників. Обставини, визнані судом загальновідомими, не потребують доказування (частини перша та третя статті 78 КАС України).

Згідно зі статтею 90 КАС України суд оцінює докази, які є у справі, за своїм внутрішнім переконанням, що ґрунтується на їх безпосередньому, всебічному, повному та об'єктивному дослідженні. Жодні докази не мають для суду наперед встановленої сили. Суд оцінює належність, допустимість, достовірність кожного доказу окремо, а також достатність і взаємний зв'язок доказів у їх сукупності. Суд надає оцінку як зібраним у справі доказам в цілому, так і кожному доказу (групі однотипних доказів), що міститься у справі, мотивує відхилення або

врахування кожного доказу (групи доказів).

Дані, на підставі яких суд встановлює наявність або відсутність обставин (фактів), що обґрунтовують вимоги і заперечення учасників справи, та інші обставини, що мають значення для правильного вирішення справи встановлюються такими засобами доказування:

- 1) письмовими, речовими і електронними доказами;
- 2) висновками експертів;
- 3) показаннями свідків.

При цьому, письмовими доказами є документи (крім електронних документів), які містять дані про обставини, що мають значення для правильного вирішення спору. Письмові докази подаються в оригіналі або в належним чином засвідченій копії, якщо інше не визначено цим Кодексом. Якщо для вирішення спору має значення лише частина документа, подається засвідчений витяг з нього (частини перша та друга статті 94 КАС України).

Електронними доказами є інформація в електронній (цифровій) формі, що містить дані про обставини, що мають значення для справи, зокрема, електронні документи (текстові документи, графічні зображення, плани, фотографії, відео- та звукозаписи тощо), веб-сайти (сторінки), текстові, мультимедійні та голосові повідомлення, метадані, бази даних та інші дані в електронній формі. Такі дані можуть зберігатися, зокрема на портативних пристроях (картах пам'яті, мобільних телефонах тощо), серверах, системах резервного копіювання, інших місцях збереження даних в електронній формі (в тому числі в мережі Інтернет). Учасники справи мають право подавати електронні докази в паперових копіях, посвідчених в порядку, визначеному законом. Паперова копія електронного доказу не вважається письмовим доказом (частини перша та третя статті 99 КАС України).

На обґрунтування позовних вимог Позивач надав: паперові копії веб-сторінок; відповіді Національного агентства з питань запобігання корупції, Офісу Генерального прокурора, Бюро економічної безпеки, Державної податкової служби України, Державної служби з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Головного сервісного центру Міністерства внутрішніх справ, Державної служби з питань праці, Антимонопольного комітету України, надані на відповідні запити Міністерства юстиції України, Департаменту державної реєстрації; копії матеріалів незакінчених кримінальних проваджень із висновками експертів, протоколами огляду різних баз даних, реєстрів та ін.; витяги з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна, довідки щодо банківських рахунків.

Оцінюючи докази, надані Позивачем, суд, у тому числі, з урахуванням зауважень, озвучених представниками третіх осіб виходить із такого.

Паперові копії веб-сторінок (роздруковки веб-сторінок), що містять відомості, якими Міністерство юстиції України підтверджує позовні вимоги подані також і в електронних копіях, засвідчених електронним підписом, що були досліджені у судовому засіданні. Крім цього, позовна заява містить посилання на місце зберігання даних в електронній формі в мережі Інтернет, які за таких умов суд приймає як оригінал електронного документа.

Щодо інших доказів, суд враховує, що згідно з абзацами другим та третім частини восьмої статті 5 Закону України «Про санкції» Міністерство юстиції України вживає заходів щодо виявлення та розшуку активів фізичних та юридичних осіб, зазначених у відповідних рішеннях Ради національної безпеки і оборони України. При цьому Міністерство юстиції України має право залучати до виявлення та розшуку таких активів інші органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Ці органи забезпечують сприяння центральному органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері стягнення в дохід держави активів осіб, щодо яких застосовано санкції, у виявленні та розшуку відповідних активів у межах прав та можливостей, наданих їм законодавством, яке регулює статус та організацію їхньої діяльності.

У процесі дослідження доказів, поданих Позивачем, суд встановив, що такі докази (інформаційні довідки, матеріали кримінальних проваджень):

- отримані ним у межах повноважень, наданих йому абзацом третім частини восьмої статті 5 Закону України «Про санкції»;
- отримані ним від уповноважених суб'єктів (органів досудового розслідування, установ, які в силу наданих повноважень є держателями реєстрів, розпорядниками відповідної інформації, ведуть облік та зберігають інформацію про наявне рухоме чи нерухоме майно);
- докази, на які міститься посилання у мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності з іншими письмовими доказами відповідають фактам об'єктивної дійсності, тобто підтверджують обставини, якими Позивач обґрунтовує позовні вимоги.

З огляду на зауваження третіх осіб суд зазначає, що відсутність вироку у кримінальних провадженнях не звільняє суд, що розглядає адміністративну справу, від обов'язку перевірити та надати відповідну оцінку повідомленим Міністерством юстиції України фактичним обставинам, які встановлені у процедурах кримінальних проваджень. Такі обставини входять до предмета доказування в даній адміністративній справі. Відсутність вироку у цьому випадку не спростовує належність чи достовірність відповідних доказів.

З огляду на викладене, суд дійшов висновку, що докази, надані Позивачем, на які міститься посилання в мотивувальній частині рішення, у своїй сукупності відповідають критеріям належності, допустимості, достовірності та достатності.

Представниками третіх осіб на підтвердження доводів щодо безпідставності твердження Позивача про те, що Шелков М.Є. прямо чи опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо компанії Лімпієза Лімітед, ТОВ «Демурінський ГЗК», ТОВ «Тай-Мінералс» та ТОВ «Інвестагро» надано такі матеріали:

- ТОВ «Інвестагро»: бухгалтерську довідку із переліком сільськогосподарської техніки станом на 31.10.2022, довідку щодо сум виплаченої заробітної плати за 11 місяців та сум податків на заробітну плату, витяг з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, лист компанії Болатіко Лімітед на адресу ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» від 25.07.2011, листування щодо підведення підсумків фінансового 2021 року, реєстр учасників компанії Лімпієза Лімітед від 02.03.2022, свідоцтво компанії Болатіко Лімітед від 10.03.2022, рішення загальних зборів акціонерів компанії Лімпієза Лімітед від 29.04.2021, договір купівлі-продажу акцій компанії Лімпієза Лімітед від 20.02.2022, лист-підтвердження від ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» щодо розрахунку за акції, договір від 24.06.2019 щодо купівлі Болатіко Лімітед 25 % акцій компанії Лімпієза Лімітед, заява Ільтьо С.О. від 08.07.2019 про початок виконання обов'язків директора компанії Лімпієза Лімітед, свідоцтва про склад директорів компанії Лімпієза Лімітед від 24.07.2019, 09.12.2019, 04.10.2022 сертифікат щодо належності Болатіко Лімітед 1250 акцій компанії Лімпієза Лімітед, лист Ільтьо С.О. до представника мажоритарного акціонера щодо дій інших директорів компанії Лімпієза Лімітед, протокол позачергових загальних зборів від 29.04.2021 про припинення повноважень Федаша Д. як генерального директора ТОВ «Демурінський ГЗК», Рішення Болатіко Лімітед від 24.08.2022 про затвердження призначення Варвари Келессідоу директором Лімпієза Лімітед, свідоцтво про адресу реєстрації офісу компанії Лімпієза Лімітед, наказ ТОВ «Демурінський ГЗК» від 15.04.2021 про прийняття на роботу Голобородька І.В. на посаду першого заступника генерального директора, наказ ТОВ «Демурінський ГЗК» від 27.06.2019 про прийняття на роботу Карабуту Н.В. на посаду заступника генерального директора з загальних питань, наказ ТОВ «Демурінський ГЗК» від 07.06.2019 про прийняття на роботу Федюшина П.В. на посаду заступника генерального директора з виробництва, наказ ТОВ «Демурінський ГЗК» від 31.05.2019 про прийняття на роботу Зінька Є.В. на посаду головного механіка, ухвала Господарського суду Дніпропетровської області від 05.08.2021 у справі № 904/4720/21, лист від 29.12.2022 старшого групи прокурорів у кримінальному провадженні № від 20.04.2022, акт огляду веб-сторінок від 29.12.2022;

- ТОВ «Демурінський ГЗК»: довідку щодо обсягів і напрямів експорту ільменітового

концентрату у період 2020-2022 років, рішення Загальних зборів акціонерів Лімпієза Лімітед від 29.04.2021 про звільнення Федаша Д.М. з посади директора та призначення Дорофєєва Д., договір про правову допомогу, укладений між Болатіко Лімітед та кіпрською адвокатською фірмою, позов Болатіко Лімітед до ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» до Кіпрського суду від 09.06.2021, лист на ім'я генерального директора ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», договір купівлі-продажу акцій компанії Лімпієза Лімітед від 20.02.2022, лист-підтвердження від ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» щодо розрахунку за акції, сертифікати акціонера Болатіко Лімітед, листи ТОВ «Демурінський ГЗК» до Міністерства юстиції України, начальника Південно-Східного міжрегіонального управління Міністерства юстиції, Секретаря РНБО, Кабінету Міністрів України, Міністерству економіки України щодо зміни кінцевого бенефіціарного власника, свідоцтво про повноваження компанії Лімпієза Лімітед, рішення ТОВ «Демурінський ГЗК» від 23.05.2022, довідку щодо сум виплаченої заробітної плати за 11 місяців та сум податків на заробітну плату, листи із подяками від військових частин.

У процесі дослідження доказів, наданих представниками третіх осіб, суд не встановив обставин, які б вказували на їх невідповідність критерію допустимості. Водночас детальна оцінка цих доказів на предмет їх належності, достовірності та достатності у сукупності із доказами, наданими Позивачем, надана у відповідному розділі 5.8.3 мотивувальної частини рішення.

5.5. Щодо правового режиму воєнного стану

24 лютого 2022 року у зв'язку із військовою агресією російської федерації проти України Указом Президента України № 64/2022 в Україні введено воєнний стан із 05:30 24 лютого 2022 року строком на 30 діб.

Цей Указ затверджено Законом України від 24 лютого 2022 року № 2102-IX (т. 2 а.с. 1, 2).

Згідно з пунктом 3 Указу у зв'язку із введенням в Україні воєнного стану тимчасово, на період дії правового режиму воєнного стану, можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини і громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41 – 44, 53 Конституції України, а також вводяться тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб в межах та обсязі, що необхідні для забезпечення можливості запровадження та здійснення заходів правового режиму воєнного стану, які передбачені частиною першою статті 8 Закону України «Про правовий режим воєнного стану».

Указом Президента України 757/2022, затвердженим Законом України від 16 листопада 2022 року № 2738-IX, строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 21 листопада 2022 року строком на 90 діб (т. 2, а.с. 3, 4).

Отже, на момент звернення позивача до суду із цим позовом та на момент розгляду справи в Україні продовжує діяти правовий режим воєнного стану.

5.6. Щодо накладення санкції у виді блокування активів

Оскільки підставою для застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів є накладення санкції у виді блокування активів, то за таких умов суд вважає за необхідне також надати оцінку процедурі прийняття рішення про блокування активів.

Підставою для звернення до суду із цим позовом стало Рішення РНБО від 19.10.2022 «Про застосування та внесення змін до персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)», введене в дію Указом Президента України від 19.10.2022 № 727/2022. Цим рішенням до Шелкова М.Є. на 10 років застосована, у тому числі, санкція у виді блокування активів, яка полягає у тимчасовому позбавленні права користуватися, розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними (т. 2, а.с. 5-10).

Застосування санкції у виді блокування активів передбачено пунктом 1 частини першої

статті 4 Закону України «Про санкції».

Згідно з частиною третьою статті 5 Закону України «Про санкції» рішення щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій щодо окремих іноземних юридичних осіб, юридичних осіб, які знаходяться під контролем іноземної юридичної особи чи фізичної особи-нерезидента, іноземців, осіб без громадянства, а також суб'єктів, які здійснюють терористичну діяльність (персональні санкції), передбачених пунктами 1, 2-21, 23-25 частини першої статті 4 цього Закону, приймається Радою національної безпеки та оборони України та вводиться в дію указом Президента України. Відповідне рішення набирає чинності з моменту видання указу Президента України і є обов'язковим до виконання.

Наведене також узгоджується і з положеннями статті 10 Закону України «Про Раду національної безпеки і оборони України», згідно з якою прийняті РНБО рішення вводяться в дію указами Президента України. Рішення Ради національної безпеки і оборони України, введені в дію указами Президента України, є обов'язковими до виконання органами виконавчої влади.

Отже, санкція у виді блокування активів застосована належними суб'єктами та після набрання чинності Законом України № 2257-IX, тобто після 24.05.2022. Рішення РНБО від 19.10.2022 та Указ Президента України від 19.10.2022 № 727/2022 є чинними, матеріали справи не містять відомостей щодо їх оскарження в частині застосування санкції до Шелкова М.Є.

Також санкція у виді блокування активів була раніше застосована до Шелкова М.Є. Рішенням РНБО від 18.06.2021, введеним в дію Указом Президента України від 24.06.2021 № 266/2021, тобто до набуття чинності Законом України 2257-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення ефективності санкцій, пов'язаних з активами окремих осіб» (т. 10, а.с. 9-20)

На момент набрання чинності Рішенням РНБО від 18.06.2021 Закон України «Про санкції» містив інше визначення суті санкції у виді блокування, ніж у редакції Закону України № 2257-IX від 12.05.2022.

Так станом на 24.06.2021 застосування санкції у виді блокування активів включало у себе тимчасове обмеження права особи користуватися та розпоряджатися належним їй майном.

В редакції Закону України № 2257-IX від 12.05.2022 блокування активів передбачає тимчасове позбавлення права користуватися та розпоряджатися активами, що належать фізичній або юридичній особі, а також активами, щодо яких така особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Із змісту частин першої-третьої статті 5 Закону України «Про санкції» вбачається, що рішення про застосування санкцій, їх скасування та внесення змін до санкцій, зокрема, передбаченої пунктом 1 частини першої статті 4 цього Закону, приймається РНБО та вводиться в дію указом Президента. Пропозиції щодо застосування, скасування та внесення змін до санкцій виносяться на розгляд РНБО Верховною Радою України, Президентом України, Кабінетом Міністрів України, Національним банком України, Службою безпеки України.

Враховуючи викладене, застосування до Шелкова М.Є. 19.10.2022 санкції у виді блокування активів з урахуванням змін, внесених Законом України № 2257-IX від 12.05.2022, узгоджується із положеннями Закону України «Про санкції» у контексті наявності у відповідних суб'єктів повноважень приймати рішення про скасування та внесення змін до санкцій і відповідає умовам, за яких уповноважений суб'єкт може ініціювати питання щодо застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Рішення РНБО про застосування до Шелкова М.Є. санкції у виді блокування активів з точки зору дії правової норми у часі відповідає як теоретичним підходам, так і положенням статті 58 Конституції України. Зокрема, спочатку був прийнятий Закон України «Про санкції», який передбачав негативні наслідки у разі вчинення певних дій. Після набуття чинності закону відповідач вчиняв дії, які є підставами для застосування санкції у виді блокування активів як

передумови застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів, що належать фізичній або юридичній особі.

Враховуючи вищевикладене, суд не встановив обставин для виникнення сумнівів у правомірності застосування до Шелкова М.Є. санкції у виді блокування активів.

5.7. Щодо наявності підстав, передбачених абзацом 4 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»

Позивач зазначає, що підставами для застосування до Шелкова М.Є. санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», є:

- завдання істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом участі в державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні заходів, пов'язаних із прийняттям рішення про початок збройної агресії проти України, участі в організації (у тому числі плануванні, керівництві та координації, державному фінансуванні та матеріально-технічному забезпеченні) підготовки збройної агресії проти України, а також в організації безпосередньої збройної агресії проти України (підпункти «г», «г» пункту 1 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»);
- суттєве сприяння вчиненню дій або ухваленню рішень, які призводять до істотної шкоди національній безпеці, суверенітету чи територіальній цілісності України, зокрема, але не виключно, шляхом постачання/надання, зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин, військової чи спеціальної техніки, інших засобів та знарядь здійснення збройної агресії проти України, забезпечення ремонту таких засобів і знарядь (абзац п'ятий підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції»).

Відповідно суд має перевірити, чи вбачаються у діях відповідача підстави, передбачені абзацом четвертим частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», які виникли або існували та продовжили існувати після набуття змін до цього Закону (набуття чинності Закону № 2257-ІХ), а саме станом на 24.05.2022.

5.7.1. Щодо агресії РФ

24.10.1945 набув чинності Статут Організації Об'єднаних Націй. До складу ООН увійшли, серед інших, Українська Радянська Соціалістична Республіка (з 24.08.1991 - Україна), Союз Радянських Соціалістичних Республік (з 24.12.1991 - російська федерація) та ще 49 країн - засновниць, а надалі до вказаної міжнародної організації прийняті інші країни світу.

Організація Об'єднаних Націй переслідує мету підтримувати міжнародний мир і безпеку і з цією метою вживати ефективних колективних заходів для запобігання і усунення загрози миру і подавлення актів агресії чи інших порушень миру, проводити мирними засобами відповідно до принципів справедливості і міжнародного права налагодження чи дозвіл міжнародних спорів чи ситуацій, які можуть призвести до порушення миру (частина перша статті 1 Статуту ООН).

Усі члени Організації Об'єднаних Націй сумлінно виконують узяті на себе за Статутом зобов'язання, щоб забезпечити їм усім у сукупності права й переваги, що впливають із належності до складу Членів Організації. Усі члени Організації утримуються в своїх міжнародних відносинах від погрози силою або її застосування як проти територіальної недоторканності або політичної незалежності будь-якої держави, так і якимось іншим чином, несумісним із Цілями Об'єднаних Націй (частина друга та четверта Статуту ООН).

Декларацією Генеральної Асамблеї ООН від 09.12.1981 № 36/103 про недопустимість інтервенції та втручання у внутрішні справи держав та резолюціями Генеральної Асамблеї ООН від 16.12.1970 року № 2734 (XXV), що містить Декларацію про зміцнення міжнародної безпеки; від 21.12.1965 № 2131 (XX), що містить Декларацію про неприпустимість втручання у внутрішні справи держав та обмеження їх суверенітету, та від 14.12.1974 року № 3314 (XXIX), що містить визначення агресії, встановлено, що ні одна з держав не має право здійснювати інтервенцію чи втручання у будь-якій формі або з будь-якої причини у внутрішні та зовнішні

справи інших держав. Закріплено обов'язок держав: утримуватися від озброєної інтервенції, підривної діяльності, військової окупації; здійснення сприяння, заохочення чи підтримки сепаратистської діяльності; не допускати на власній території навчання, фінансування та вербовки найманців чи засилання таких найманців на територію іншої держави.

У преамбулі Декларації про державний суверенітет України від 16.07.1990 зазначено, що Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки проголошує державний суверенітет України як верховенство, самостійність, повноту і неподільність влади Республіки в межах її території та незалежність і рівноправність у зовнішніх зносинах.

Відповідно до розділу V Декларації територія України в існуючих кордонах є недоторканою і не може бути змінена та використана без її згоди.

24.08.1991 Верховною Радою Української Радянської Соціалістичної Республіки схвалено Акт проголошення незалежності України, яким урочисто проголошено незалежність України та створення самостійної української держави – України, територія якої є неподільною та недоторканою.

Крім того, згідно з пунктами 1 та 2 Меморандуму про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 російська федерація, Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії і Сполучені Штати Америки підтвердили Україні їх зобов'язання згідно з принципами Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва в Європі від 01.08.1975 поважати незалежність і суверенітет та існуючі кордони України, зобов'язались утримуватися від загрози силою чи її використання проти територіальної цілісності чи політичної незалежності України, і що ніяка їхня зброя ніколи не буде використовуватися проти України, крім цілей самооборони, або будь-яким іншим чином згідно зі Статутом ООН.

Також 31.05.1997 Україна та російська федерація уклали Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і російською федерацією (ратифікований Законом України від 14.01.1998 № 13/98-ВР та федеральним законом російської федерації від 02.03.1999 № 42 ФЗ).

За цим Договором сторони відповідно до положень Статуту ООН і зобов'язань по Заключному акту Наради з безпеки і співробітництва в Європі зобов'язались поважати територіальну цілісність одна одної, підтвердили непорушність існуючих між ними кордонів та будівництво відносин на основі принципів взаємної поваги суверенної рівності, територіальної цілісності, непорушності кордонів, мирного врегулювання спорів, незастосування сили або загрози силою, включаючи економічні та інші способи тиску, права народів вільно розпоряджатися своєю долею, невтручання у внутрішні справи, додержання прав людини та основних свобод, співробітництва між державами, сумлінного виконання взятих міжнародних зобов'язань, а також інших загальноновизнаних норм міжнародного права (статті 2, 3 Договору).

28.01.2003 Україна та російська федерація уклали Договір про українсько-російський державний кордон (ратифікований Законом України від 20.04.2004 №16810-IV та федеральним законом російської федерації від 22.04.2004 № 24 ФЗ). Відповідно до статті 2 цього Договору сторони домовилися, що українсько-російський державний кордон проходить так, як це зазначено в Описі проходження державного кордону між Україною та Російською Федерацією і зображено суцільною лінією червоного кольору на картах державного кордону між Україною та російською федерацією, станом на момент підписання Договору.

У преамбулі Договору сторони зазначили про прихильність цілям і принципам Статуту Організації Об'єднаних Націй, а також положенням Гельсінського Заключного акта 1975 року, яким затверджена «Декларація принципів, якими держави-учасниці керуватимуться у взаємних відносинах». Декларацією закріплені такі принципи: 1) суверенна рівність, поважання прав, притаманних суверенітету; 2) незастосування сили або погрози силою, 3) непорушність кордонів, 4) територіальна цілісність держав, 5) мирне врегулювання суперечок, 6) невтручання у внутрішні справи, 7) поважання прав людини та основних свобод включаючи свободу совісті, релігії та переконань, 8) рівноправ'я та право народів розпоряджатися своєю долею,

9) співробітництво між державами, 10) сумлінне виконання зобов'язань за міжнародним правом.

Але всупереч фундаментальним принципам та вищенаведеним нормам міжнародного права російська федерація з 2014 року розпочала неспровоковану військову агресію проти України.

Спланована заздалегідь збройна агресія російської федерації проти України розпочалася 20.02.2014, коли були зафіксовані перші випадки порушення збройними силами російської федерації всупереч міжнародно-правовим зобов'язанням російської федерації порядку перетину державного кордону України в районі Керченської протоки та використання нею своїх військових формувань, дислокованих у Криму відповідно до Угоди між Україною і російською федерацією про статус та умови перебування Чорноморського флоту російської федерації на території України від 28.05.1997, для блокування українських військових частин. На початковій стадії агресії особовий склад окремих російських збройних формувань не мав розпізнавальних знаків. 27.02.2014 збройні підрозділи спеціального призначення збройних сил російської федерації захопили будівлі Ради міністрів та Верховної Ради Автономної Республіки Крим. Чорноморський флот російської федерації заблокував українські порти, де знаходилися кораблі Військово-Морських Сил України. За цих обставин лідер партії «Русское единство» Сергій Аксьонов у незаконний спосіб проголосив себе головою Ради міністрів Автономної Республіки Крим та закликав президента російської федерації «забезпечити мир і спокій в Криму». У відповідь на цей заклик президент російської федерації, порушуючи міжнародне право, звернувся до ради федерації федеральних зборів російської федерації, яка своєю постановою від 1 березня 2014 року, протиправно легалізуючи ці порушення, надала згоду на використання на території України збройних сил російської федерації. Як наслідок, це призвело до збройного захоплення і воєнної окупації невід'ємної частини України - Автономної Республіки Крим та міста Севастополя. Нелегітимно сформована в умовах російської воєнної окупації виконавча влада Автономної Республіки Крим 16.03.2014 провела псевдореферендум про входження Автономної Республіки Крим та міста Севастополя до складу російської федерації, результати якого не були визнані жодною країною світу, крім рф. 18.03.2014 самозвані представники Автономної Республіки Крим та міста Севастополя підписали з президентом російської федерації «Договір про прийняття до російської федерації Республіки Крим і створення у складі російської федерації нових суб'єктів».

Здійснивши тимчасову окупацію Автономної Республіки Криму та м. Севастополь, російська федерація перейшла до наступного етапу – війни на українському Донбасі.

Станом на 01.03.2014 ситуація продовжувала загострюватися. Зокрема, рада федерації російської федерації прийняла рішення про надання згоди президенту росії на використання військових підрозділів в Україні. Засідання ради федерації стало підставою проведення 7124-го засідання Ради Безпеки ООН, на якому у відкритому засіданні Постійний представник України при ООН вже публічно оцінив дії росії як акт агресії проти України.

У квітні 2014 року контрольовані, керовані і фінансовані спецслужбами російської федерації озброєні бандитські формування проголосили створення «Донецької народної республіки» (7 квітня 2014 року) та «Луганської народної республіки» (27 квітня 2014 року).

Протягом травня 2014 року самозвані лідери «ДНР» та «ЛНР», серед яких було багато громадян російської федерації, у неконституційний спосіб провели фіктивні референдуми про відокремлення цих нелегітимних утворень від України. Під приводом і з метою їхньої підтримки на територію України були заслані розвідувально-диверсійні групи Головного розвідувального управління Генерального штабу збройних сил російської федерації, парамілітарні формування. За їхньої участі відбулися захоплення адміністративних будівель у багатьох населених пунктах Донецької та Луганської областей, здійснено збройні напади на частини українських Сухопутних військ та літаків Повітряних сил Збройних Сил України.

Досягнуті в подальшому за посередництва ОБСЄ, а також Німеччини і Франції Мінські домовленості та домовленості у «Нормандському форматі», з першого ж дня не виконувалися

Росією, яка замість їх імплементації намагалася замінити процес мирного врегулювання та зусилля, спрямовані на те, щоб покласти край війні, наданням «особливого статусу» створеним нею квазі-державним утворенням. Під виглядом виконання Мінського «комплексу заходів» російська сторона здійснювала перегрупування своїх збройних підрозділів, важких озброєнь, постійно тримала біля українсько-російського кордону численне угруповання своїх регулярних збройних сил.

Починаючи з листопада 2021 року, російська федерація активно накопичувала війська на кордоні з Україною як зі свого боку, так і з боку Білорусі, запевняючи при цьому про відсутність будь-яких намірів атакувати Україну. 21.02.2022 року росія офіційно «визнала» «державами» створені в окремих районах Донецької та Луганської областей України терористичні утворення «Луганська народна республіка» та «Донецька народна республіка».

24.02.2022 президент рф оголосив початок так званої «спеціальної військової операції» під приводом здійснення так званої «демілітаризації та денацифікації України». Після цього близько четвертої години ранку були здійснені ракетні удари по всій території України, а російські війська здійснили широкомасштабне вторгнення на територію нашої держави, увійшовши з боку рф, Білорусі та тимчасово окупованого Кримського півострова.

З першого дня вторгнення російська федерація порушує правила ведення війни і норми міжнародного права та масово чинить воєнні злочини, вбиваючи цивільних, руйнуючи інфраструктуру та депортуючи населення. Також російська федерація веде активну інформаційну війну, застосовує пропаганду, здійснює торговельно-економічний тиск, енергетичну блокаду, терор і залякування громадян України, кібератаки, звинувачує іншу сторону у власних злочинах.

Факт триваючої збройної агресії щодо України з боку російської федерації визнається міжнародним співтовариством.

12.10.2022 Генеральна Асамблея ООН на поновленій 11-й Надзвичайній спеціальній сесії щодо агресії рф проти України переважною більшістю голосів схвалила резолюцію A/RES/ES-11/4 «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН». За резолюцію проголосували 143 держави-члени ООН, 35 країн утрималися, лише 5 проголосували проти (рф, білорусь, КНДР, Нікарагуа, Сирія). У резолюції підтверджується відданість суверенітету, незалежності, єдності та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів, що поширюються на її територіальні води, а також міститься рішуча вимога до рф негайно вивести всі військові сили з території України.

23.11.2022 Європейський Парламент схвалив резолюцію 2022/2896(RSP) «Про визнання російської федерації державою-спонсором тероризму». За резолюцію проголосували 494 европарламентарі, 58 були проти, 44 утрималися. У резолюції підтверджується неухильна підтримка незалежності, суверенітету та територіальній цілісності України в межах її міжнародно визнаних кордонів. Резолюція також містить такі важливі положення, згідно з якими Європарламент вимагає від рф виведення її збройних сил за межі міжнародно визнаних кордонів України та припинити всі військові дії, зокрема напади на житлові райони та цивільну інфраструктуру. Цілеспрямовані напади і звірства, здійснювані рф проти цивільного населення України, руйнування цивільної інфраструктури прирівнюються до актів терору проти українського населення і становлять військові злочини.

5.7.2. Щодо зв'язку відповідача із агресією рф

Із матеріалів адміністративної справи вбачається, що Шелков Михайло Євгенович, року народження є колишнім головою інвестиційного підрозділу державної компанії «Ростех», співвласником контрольного пакета акцій ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», заступником Голови ради директорів ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», співвласником ТОВ «Промислові інвестиції» (із часткою у статутному капіталі 99 %, 1% належить ТОВ «Об'єднані інвестиції»), співвласником ТОВ «Об'єднані інвестиції» (із часткою у статутному капіталі 99,9 %) (т. 2, а.с. 34-43, 49, 50, 51-57, 58-60, т. 5, а.с. 120-125, т. 7, а.с. 92-198).

Згідно з інформацією, що міститься у консолідованій фінансовій звітності за 2020 рік та аудиторському висновку незалежних аудиторів ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» станом на 31.12.2020, кінцевою материнською компанією для ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та її дочірніх товариств (Група) було ЗАТ «Бізнес Альянс Компані» (з 25.01.2021 діяльність цього товариства була припинена шляхом його реорганізації у формі приєднання до ТОВ «Промислові інвестиції»), що контролювала 65,27 % компанії. ЗАТ «Бізнес Альянс Компані» контролювалося менеджментом групи, при цьому більшість акцій ЗАТ «Бізнес Альянс Компані» контролювалася Шелковим М.Є., який був кінцевим бенефіціарним власником групи. При реорганізації ЗАТ «Бізнес Альянс Компані» кінцевий бенефіціар Групи не змінився (т. 2, а.с. 144-226).

З відкритих джерел, зокрема даних інтернет-ресурсу «Вікіпедія», веб-сторінки ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (<http://vsmpro.ru>) вбачається, що ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» – російська металургійна компанія, яка продукує титан і вироби з нього. Найбільший у світі виробник титану. Входить до складу державної корпорації «Ростех». Єдина у світі титанова компанія, що здійснює повний цикл виробництва — від переробки сировини до випуску кінцевої продукції. Крім продукції з титану і титанових сплавів «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» виробляє також пресовані великогабаритні вироби з алюмінієвих сплавів, напівфабрикати з інших легированих сталей і жароміцних сплавів на нікелевій основі.

Щорічно компанія виробляє близько 30 000 тон титанової продукції, більша частина якої йде на експорт. В її число входять: злитки, білети, сляби, великі штамповані заготовки дисків і лопаток авіаційних двигунів, складноконтурне кування для авіації, шасійні і конструкційні штампування, розкатні кільця, профілі, безшовні і зварні труби та інше. Алюмінієвий дивізіон включає в себе виробництво злитків, пресованих профілів, панелей, труб, а також холоднодеформованих труб і труб для атомної промисловості. Крім того корпорація виробляє один із найпоширеніших феросплавів — феротитан (т. 2, а.с. 61-62, 67-68, 144-226, т. 3, а.с. 38-43, а.с. 173-180, т. 5, а.с. 108-113, т. 8, а.с. 1).

В свою чергу, Державна корпорація «Ростех» є російською державною корпорацією, що створена у 2007 році для сприяння у розробці, виготовленні та експорту високотехнологічної продукції цивільного та військового призначення. До складу державної корпорації входять більше 700 організацій, з яких сформовано 14 холдингових компаній, 11 з яких – в оборонно-промисловому комплексі, 3 – у цивільних галузях, а також більше 80 організацій прямого управління.

Дочірніми компаніями ДК «Ростех», крім ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», зокрема, є НПО «Високоточні комплекси», Techmash, концерн Калашніков, Уралвагонзавод, Вертольоти Росії, Об'єднана авіабудівна корпорація, Об'єднана двигунобудівна корпорація, Авіаційне обладнання, Концерн «Радіоелектронні технології», АТ «Російська електроніка», Холдінг «Швабе», Рособоронекспорт, Волгоградський тракторний завод, АТ «Технодинаміка», АТ «Сібер».

Доля продукції підприємств «Ростеха» в державному оборонному замовленні рф складає близько 40 %.

Основною продукцією, яку випускають підприємства «Ростех», є: літаки військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; гелікоптери військового та цивільного призначення, у тому числі безпілотні; авіаційні двигуни, авіаційні агрегати та прилади; бортове радіоелектронне обладнання, парашутні системи; оперативно-тактичні ракетні комплекси, реактивні системи залпового вогню; комплекси ПВО ближньої дії; стрілецька зброя та засоби ближнього бою; боєприпаси та піротехнічна продукція; оптико-механічні та оптико-електронні засоби; автоматизовані системи управління, засоби зв'язку, радіотехнічної та радіолокаційної розвідки, радіоелектронної протидії системам зв'язку та управління; системи і засоби шифрування та ін.

Саме підприємства «Ростех» випускають та поставляють танки нового покоління Т-14 «Армата», танки Т-90М «Прорив», зенітні зенітно-ракетні комплекси «Панцир С1», автомати

АК-12, пістолети «Удав», гелікоптери Ка-52 «Алігатор», літаки Су-57, Chescmate, безпілотники-коригувальники артилерії «Орлан-10», «Оріон-Е», БЛА-камікадзе, «Куб-Е». (т. 3, а.с. 38-43, а.с. 173-180, т. 8, а.с. 2-22, 23).

Факт використання продукції, що виробляється ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та її дочірніми підприємствами, для цілей державного оборонного замовлення рф підтверджується матеріалами, зібраними під час досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480.

На підставі наданих документів, суд встановив, що протягом 2016-2022 років ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та її дочірніми компаніями, зокрема ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (100 % частки у статутному капіталі належить ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (т. 7, а.с. 124-131)), укладалися договори на виконання державного оборонного замовлення:

- договір на поставку продукції власного виробництва, укладений між ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та АТ «Завод «Фіолент», щодо поставки ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» титану пористого порошку марки ТПП-6 на суму 1 699 200,00 рублів (т. 7, а.с. 4-12);

- договір на поставку продукції виробництва ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» від 01.04.2016, укладений між ТОВ «Торговий дім «ВСМПО-АВІСМА» та АТ «Завод «Фіолент», на поставку титанової продукції (т. 7, а.с. 13-18);

- договір на поставку продукції в рамках виконання державного оборонного замовлення від 03.04.2018, укладений між ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та АТ «Завод «Фіолент», на поставку ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» титанового прокату на виконання державного контракту на виконання державного оборонного замовлення від 04.08.2011 (т. 7, а.с. 19-32);

- договір на поставку продукції (товарів) у рамках виконання державного оборонного замовлення від 04.08.2017, укладений між ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та АТ «ВО «Стріла», щодо поставки титанової продукції, що виготовляється ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», на виконання державного оборонного замовлення у рамках державного контракту від 16.08.2017 (т. 7, а.с. 33-45);

- договір на поставку продукції в рамках виконання державного оборонного замовлення від 14.02.2018, укладений між ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та АТ «Завод «Фіолент», щодо поставки титанової продукції, що виготовляється ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», на виконання державного оборонного замовлення у рамках державного контракту від 21.04.2016 (т. 7, а.с. 46-59).

У матеріалах справи також міститься лист Холдингу «Вертолеты России» від 10.03.2022 на адресу ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» щодо необхідності забезпечення останніми безперебійної роботи підприємств, що забезпечують оборонні комплекси рф, а також щомісячного надання планів випуску титанової продукції на наступний місяць. Підставою для такого звернення стала геополітична ситуація навколо рф та необхідність у зв'язку із цим оперативного корегування планів щодо виготовлення та поставки гелікоптерної техніки виробництва підприємств Холдингу «Вертолеты России», який входить до складу «Ростех». (т. 7, а.с. 65).

Інтернет-ресурси <https://zakupki.gov.ru>, <https://zavodburevestnik.ru>, <http://sev Reid.ru>, <https://aokmp.ru>, оглянуті під час досудового розслідування кримінального провадження № 42022000000000480, містять відомості про факти закупівель та укладення ТОВ «Торговий дім «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» контрактів на поставку титанової продукції із ПАТ «Завод «Буревестник» від 09.06.2022 із строком поставки до 31.12.2023, АТ «Северный рейд» (серпень та листопад 2020 року), АТ «Океанприбор» (липень 2020 року).

ПАТ «Завод Буревестник» є підприємством, що виробляє арматуру для потреб військово-морського флоту рф. АТ «Северный рейд» – підприємство оборонно-промислового комплексу, що спеціалізується на виробництві гідроакустики, ремонті та модернізації комплексів та систем автоматики кораблів ВМФ. Основним напрямом діяльності АТ «Концерн

«Океанприбор» є виробництво гідроакустичної техніки для ВМФ рф (т. 7, а.с. 66-86).

Загальновідомим та таким, що не потребує доказування у розумінні частини третьої статті 78 КАС України, на переконання суду, є факт використання зс рф на території України танків, зенітно-ракетних комплексів, у тому числі, «Панцир С1», гелікоптерів, у тому числі, Ка- 2 «Алігатор», літаків, кораблів, ракет для обстрілів території України, об'єктів цивільної та критичної інфраструктури. Метою таких обстрілів є насильницьке захоплення території України, руйнування, терор та залякування українського народу шляхом масованих обстрілів, обстрілів житлових кварталів, торгових центрів, місць великого скупчення людей.

В результаті військової агресії рф завдано істотної шкоди національній безпеці, територіальній цілісності та суверенітету України, а саме: окупована частина території України, знищені та продовжують знищуватися цілі населені пункти, житлові квартали, об'єкти критичної інфраструктури (енергетичні об'єкти, залізничні об'єкти та ін.), історико-культурні пам'ятки України, загинуло багато людей, як серед цивільного населення, так і військовослужбовців, велика кількість людей були змушені покинути свої домівки та звичний спосіб життя та стати вимушеними переселенцями. Непоправимої шкоди завдано і українській економіці, економічній, інвестиційній та туристичній «привабливості» України та відповідно добробуту громадян України та осіб, які проживали на її території. Через дії рф Україна постійно перебуває на межі екологічної, енергетичної катастроф. Також внаслідок збройної агресії рф деокуповані території практично всі заміновані. Процес їх розмінування триватиме не один рік, а до того часу заміновані ділянки є фактично непридатними для життя, здійснення сільськогосподарської діяльності чи інших видів господарської діяльності.

На підставі досліджених доказів суд встановив, що ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» та підприємства, що входять до його складу, є найбільшим виробником титану, на їх долю припадає 90 % виробництва російського титану. Крім того, ВСМПО-АВІСМА входить до складу державної корпорації «Ростех», основним видом діяльності якої є оборонна промисловість рф. ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» здійснює поставку титанової продукції підприємствам військово-оборонної промисловості рф, у тому числі в рамках контрактів на виконання державного оборонного замовлення.

Титан, виробництво якого здійснює ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА», є одним із невід'ємних складових елементів, що використовується при виготовленні продукції оборонної промисловості, зокрема при виробництві літаків, гелікоптерів, ракет.

У листі Інституту електрозварювання ім. Є.О. Патона Національної академії наук України за вих. № К47/303 від 07.04.2022 міститься інформація про те, що основний обсяг виробництва титану використовується у аерокосмічній промисловості та воєнно-морській галузі. Мінерал ільменіт використовується для отримання феросплавів (феротитану) з подальшим застосуванням феросплавів у виробництві нержавіючої сталі, а це цивільне призначення та оборонна промисловість (т. 4, а.с. 172).

Факт використання титанової продукції у оборонній промисловості підтверджується і змістом досліджених договорів поставки та листа Холдингу «Вертолеты России» на адресу ТОВ «Торговий Дім «ВСМПО-АВІСМА».

Означене дає підстави для висновку, що Шелков М.Є., будучи мажоритарним акціонером з часткою 65,27 % ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» та маючи вплив на діяльність цього підприємства, свідомо та добровільно сприяв та продовжує сприяти збройній агресії рф проти України (прийняття рішення про початок збройної агресії, підготовці та організації безпосередньої агресії) шляхом матеріально-технічного забезпечення таких заходів через надання (поставку) продукції, необхідної для виробництва техніки та засобів, які забезпечують можливість досягнення цілей невинуватого збройної агресії рф проти України.

З урахуванням характеру та масштабів діяльності ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА», мажоритарним акціонером якого є Шелков М.Є., суд вважає, що Шелков М.Є. несе відповідальність за підтримку дій держави-агресора, що підриває та загрожує національній безпеці, суверенітету та територіальній цілісності України. За наведених обставин суд дійшов

висновку про наявність підстав, передбачених підпунктами «г», «г» пункту 1 та абзацом п'ятим підпункту «а» пункту 2 частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», для застосування санкції у виді стягнення активів в дохід держави.

Із досліджених матеріалів вбачається, що забезпечення потреб оборонно-промислового комплексу, у тому числі, у межах виконання державних контрактів здійснювалося ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» та групою підприємств, що входять до його складу, протягом 2014-2022 років та після 24.05.2022 (набуття чинності Закону № 2257-IX). Відомостей, які б спростували означене, відповідач не надав. Тому суд дійшов висновку про можливість застосування до відповідача санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

5.8. Щодо активів, до яких може застосовуватися санкція, передбачена пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»

Із змісту пункту 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» вбачається, що санкція у виді стягнення в дохід держави активів застосовується до:

- активів, які належать фізичній або юридичній особі;
- активів, щодо яких фізична або юридична особа може прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними.

Поняття активів надано у Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення».

Згідно з пунктами 2, 3 частини першої статті 1 означеного Закону активами є кошти, у тому числі електронні гроші, інше майно, майнові та немайнові права, а активами, пов'язаними з тероризмом та його фінансуванням, - всі активи, що прямо (а щодо права власності на корпоративні права – також опосередковано (через інших осіб) перебувають у власності, в тому числі у спільній власності, або передаються на користь осіб, включених до переліку осіб, пов'язаних з провадженням терористичної діяльності, або стосовно яких застосовано міжнародні санкції (далі – перелік осіб), осіб які здійснюють фінансові операції від імені або за дорученням осіб, включених до переліку осіб, та осіб, якими прямо або опосередковано (через інших осіб) володіють або кінцевими бенефіціарними власниками яких є особи, включені до переліку осіб, а також активи, отримані від таких активів.

Позивач стверджує про те, що у процесі виявлення та розшуку активів Шелкова М.Є. виявлено активи, що підлягають стягненню в дохід держави, які:

- належать безпосередньо Шелкову М.Є. (нерухоме майно);
- належать юридичним особам, але щодо яких Шелков М.Є. прямо чи опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом праву розпорядження (нерухоме та рухоме майно, корпоративні права).

Отже, суду належить встановити доведеність вищевказаних обставин.

У контексті визначення, які дії є тотожними за змістом праву розпорядження, суд виходить із такого.

Правом власності є право особи на річ (майно), яке вона здійснює відповідно до закону за своєю волею, незалежно від волі інших осіб. Власникові належать права володіння, користування та розпоряджання своїм майном (частина перша статті 316, частина перша статті 317 ЦК України).

Згідно з частинами 1, 2 статті 319 ЦК України власник володіє, користується, розпоряджається своїм майном на власний розсуд. Власник має право вчиняти щодо свого майна будь-які дії, які не суперечать закону.

Частиною 7 статті 319 ЦК України передбачено, що діяльність власника може бути обмежена чи припинена або власника може бути зобов'язано допустити до користування його майном інших осіб лише у випадках і порядку, встановлена законом.

З практики застосування термінів, слів та словосполучень у юриспруденції:

- право володіння – це забезпечена законом можливість фактичного панування над річчю, утримання її у сфері свого господарювання;

- право користування – забезпечена законом можливість власника вилучати з речі її корисні властивості відповідно до її призначення, одержувати плоди і доходи, з метою задоволення різноманітних потреб;

- право розпорядження – забезпечена законом можливість власника визначати фактичну та юридичну долю речі: передавати її іншим особам у власність чи тимчасове володіння і користування, а в деяких випадках – і в розпорядження (договір комісії).

Суд вважає, що законодавець виділив таку категорію активів як «активи, щодо яких особа прямо або опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними» з метою охоплення майна, яке формально не належить суб'єкту (підсанкційній особі), але він неформалізовано контролює це майно, визначає його фактичну долю, тобто розпоряджається ним.

У контексті прямого або опосередкованого вчинення дій, тотожних за змістом здійсненню права розпорядження щодо діяльності юридичних осіб суд враховує таке.

Згідно з пунктом 29 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» істотна участь – пряме або опосередковане володіння однією особою самотійно чи спільно з іншими особами часткою у розмірі 10 і більше відсотків статутного капіталу або прав голосу в юридичній особі або незалежна від формального володіння можливість значного впливу на керівництво чи діяльність юридичної особи.

Кінцевим бенефіціарним власником, згідно з визначенням, наведеним у пункті 30 частини першої статті 1 Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», є будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив (контроль) на діяльність клієнта та/або фізичну особу, від імені якої проводиться фінансова операція.

Кінцевим бенефіціарним власником є: для юридичних осіб – будь-яка фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність юридичної особи (в тому числі через ланцюг контролю/володіння); для трастів, утворених відповідно до законодавства країни їх утворення, - засновник, довірчий власник, захисник (за наявності), вигодоодержувач (вигодонабувач) або група вигодоодержувачів (вигодонабувачів), а також будь-яка інша фізична особа, яка здійснює вирішальний вплив на діяльність трасту (в тому числі через ланцюг контролю/володіння); для інших подібних правових утворень - особа, яка має статус, еквівалентний або аналогічний особам, зазначеним для трастів.

Ознакою здійснення прямого вирішального впливу на діяльність є безпосереднє володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи.

Ознаками здійснення непрямого вирішального впливу на діяльність є принаймні володіння фізичною особою часткою у розмірі не менше 25 відсотків статутного (складеного) капіталу або прав голосу юридичної особи через пов'язаних фізичних чи юридичних осіб, трасти або інші подібні правові утворення, чи здійснення вирішального впливу шляхом реалізації права контролю, володіння, користування або розпорядження всіма активами чи їх часткою, права отримання доходів від діяльності юридичної особи, трасту або іншого подібного правового утворення, права вирішального впливу на формування складу, результати голосування органів управління, а також вчинення правочинів, які дають можливість визначати основні умови господарської діяльності юридичної особи, або діяльності трасту або іншого подібного правового утворення, приймати обов'язкові до виконання рішення, що мають вирішальний вплив на діяльність юридичної особи, трасту або іншого подібного правового

утворення, незалежно від формального володіння.

Згідно із статтею 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» під контролем розуміється вирішальний вплив однієї чи декількох пов'язаних юридичних та/або фізичних осіб на господарську діяльність суб'єкта господарювання чи його частини, який здійснюється безпосередньо або через інших осіб, зокрема, завдяки: праву володіння чи користування всіма активами чи їх значною частиною; праву, яке забезпечує вирішальний вплив на формування складу, результати голосування та рішення органів управління суб'єкта господарювання; укладенню договорів і контрактів, які дають можливість визначати умови господарської діяльності, давати обов'язкові до виконання вказівки або виконувати функції органу управління суб'єкта господарювання; заміщенню посади керівника, заступника керівника спостережної ради, правління, іншого наглядового чи виконавчого органу суб'єкта господарювання особою, яка вже обіймає одну чи кілька із зазначених посад в інших суб'єктах господарювання; обійманню більше половини посад членів спостережної ради, правління, інших наглядових чи виконавчих органів суб'єкта господарювання особами, які вже обіймають одну чи кілька із зазначених посад в іншому суб'єкті господарювання. Пов'язаними особами є юридичні та/або фізичні особи, які спільно або узгоджено здійснюють господарську діяльність, у тому числі спільно або узгоджено чинять вплив на господарську діяльність суб'єкта господарювання. Зокрема, пов'язаними фізичними особами вважаються такі, які є подружжям, батьками та дітьми, братами та (або) сестрами.

З урахуванням вищевикладеного суд дійшов висновку, що санкція, передбачена пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», може бути застосована як до майна, безпосереднім власником якого є підсанкційна особа, так і до майна, безпосереднім (формальним) власником якого підсанкційна особа не є, але ця особа може визначати фактичну долю майна, здійснює щодо нього управлінські, розпорядчі функції, отримує з нього доходи.

5.8.1. Щодо належності активів Шелкову М.Є.

Згідно з паспортними даними Шелков М.Є. народився _____ року (т. 2 а.с. 44-48).

Із листа Державної податкової служби України від 04.11.2022 за вих. № 10210/5/99-00-08-02-01-05 вбачається, що Шелкову М.Є. присвоєно реєстраційний номер облікової картки платника податків _____ (т. 2, а.с. 19-20).

У листі Державної податкової служби України від 04.11.2022 прізвище зазначено як «Шелоков». Але у листі зазначено, що інформація надана на лист № 101418/38.1.2./11-22 Міністерства юстиції України.

У листі за вих. № 101418/38.1.2./11-22 від 02.11.2022 Міністерство юстиції України просило надати інформацію щодо отримання реєстраційного номеру облікової картки платника податків Шелковим М.Є. _____ р.н. (т. 2, а.с. 17-18).

Тому, на думку суду, у відповіді Державної податкової служби України від 04.11.2022 за вих. № 10210/5/99-00-08-02-01-05 допущена описка у написанні прізвища Шелкова М.Є.

Згідно з інформаційною довідкою з Державного реєстру речових прав на нерухоме майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна від 03.11.2022 за № Шелкову М.Є., _____ р.н., РНОКПП _____ на праві власності належать:

- 4-кімнатна квартира № 24 загальною площею 175,5 кв м. за адресою: м. Одеса, _____, реєстраційний номер майна: _____, підстава виникнення права власності: договір купівлі-продажу від _____, дата прийняття рішення про державну реєстрацію _____;

- стояночне місце № 92 у м. Одеса, _____, реєстраційний номер майна № _____, підстава виникнення права власності: договір дарування від _____, дата прийняття рішення про державну реєстрацію _____ (т. 2 а.с. 265-266, т. 8 а.с. 44-45).

Відомостей на спростування інформації, викладеної у вищевказаній інформаційній

довідці, суду не надано.

Тому з огляду на доведення підстав, передбачених абзацом четвертим частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», вищевказане нерухоме майно належить стягнути в дохід держави.

5.8.2. Щодо підконтрольності Шелкову М.Є. ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна»

Позивач серед іншого просить стягнути в дохід держави 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», а також рухоме та нерухоме майно, що належить цьому підприємству.

Згідно з витягом з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань, Статутом ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» (т. 2 а.с. 231-233, т. 7, а.с. 225-233, 241-244, 254-276, т. 13 а.с. 181-185) засновниками товариства з обмеженою відповідальністю «ВСМПО ТИТАН Україна» (ідентифікаційний код юридичної особи 36096221) є:

- Публічне акціонерне товариство «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» (реєстраційний номер 16211-ВИ, зареєстроване постановою голови адміністрації міста Верхня Салда № 69 від 18.02.1993 року, ОДРН 1026600784011, що знаходиться за адресою: 624760, росія, Свердловська обл., м. Верхня Салда, вул. Паркова, 1) із часткою вартістю 383 276 287,40 грн, що становить 96,32 % статутного капіталу;

- Тіріус Інтернешнл ЕС ЕЙ (країна резидентства: Швейцарія, реєстраційний номер СНЕ-113.749.131, юридична адреса: Швейцарія, проспект Гратта Паіль, 1, 1018 Лозанна) із часткою вартістю 14 622 990,01 грн, що становить 3,68 % статутного капіталу.

Останню особу включено до складу учасників товариства згідно із протоколом Загальних зборів учасників ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» від 04.04.2018 у зв'язку із придбанням 3,68 % частки у статутному капіталі ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» у АТ ВСМПО Титан Скандинавія.

Кінцевим бенефіціарним власником ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» шляхом непрямого вирішального впливу через ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВІСМА» (відсоток частки статутного капіталу або відсоток права голосу (непрямий вплив): 96,32 %) є Шелков М.Є.

Судом зазначалось, що Шелков М.Є. є співвласником контрольного пакета акцій ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» через ТОВ «Промислові інвестиції» із часткою 65,27 % у статутному капіталі товариства.

В свою чергу, згідно з інформацією станом на 30.09.2018, розміщеною ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» на веб-сторінці www.vsmpro.ru, компанія Тіріус Інтернешнл ЕС ЕЙ з 30.07.2007 була афілійованою особою ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» як юридична особа, у якій ПАТ має право розпорядження більше, ніж 20 % кількості голосів щодо акцій, що голосують або складають статутний капітал, а також як особа, що належить до групи осіб, до якої належить ПАТ (т. 10, а.с. 114-155 (а.с. 130). Тобто Тіріус Інтернешнл ЕС ЕЙ є підконтрольною ПАТ «Корпорація ВСМПО-АВІСМА» особою.

З огляду на викладене, враховуючи положення Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» в частині визначення кінцевого бенефіціарного власника, суд дійшов висновку, що Шелков М.Є. як кінцевий бенефіціарний власник ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» має вирішальний вплив на діяльність означеного підприємства, зокрема, уповноважений визначати основні умови господарської діяльності товариства, розпоряджатися належними йому активами, тобто вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження активами.

Таким чином, Позивач довів, що Шелков М.Є. опосередковано вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо активів ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», що дає підстави для стягнення цих активів в дохід держави.

Згідно з інформаційною довідкою з Державного реєстру речових прав на нерухоме

майно та Реєстру прав власності на нерухоме майно, Державного реєстру Іпотек, Єдиного реєстру заборон відчуження об'єктів нерухомого майна № 315153912 від 15.11.2022 (т. 8 а.с. 94- 01) ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» належить:

- склад рулонів нержавіючої сталюї стрічки, інв. № 000062, загальною площею 2 411,3 кв м, що розташований за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ;
- комплекс, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ;
- квартира № 72 загальною площею 68,5 кв м за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: .

Із матеріалів справи вбачається, що ухвалою слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва від 02.06.2022 у справі № 761/9407/22 (т. 2, а.с. 235-241) накладено арешт на майно, що належить ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», а саме: склад рулонів нержавіючої сталюї стрічки, інв. №000062, загальною площею 2 411,3 кв м, що розташований за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ; комплекс, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ; квартиру № 72 загальною площею 68,5 кв м за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: .

Водночас згідно з абзацом третім частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції» накладення на активи арешту, встановлення щодо них мораторію чи будь-яких інших обтяжень (заборони розпоряджатися або користуватися ними), а також перебування таких активів у заставі не перешкоджає стягненню цих активів у дохід держави як санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 цього Закону.

Згідно з інформацією, наданою Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів з уніфікованої автоматизованої електронно-облікової системи листом від 07.12.2022 за вих. № 21.6-4/19638 (т. 8, а.с. 141), за ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» зареєстровано:

- трактор колісний марки БЕЛАРУСЬ-922, д.н.з. 26954АЕ, свідоцтво АС109181;
- причіп марки 8545, д.н.з. 26955АЕ, свідоцтво: АС109180.

Згідно з інформацією, наданою Головним сервісним центром МВС з Єдиного державного реєстру транспортних засобів листом від 19.12.2022 за вих. № 31/15012-14063-2022 (т. 8, а.с. 144), за ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» зареєстровані такі транспортні засоби:

- LEXUS ES 350, VIN, номер кузова: JTHBJ46G872021077, д.н.з. АЕ 3010 ІР, номер двигуна 2GRA039271 (т. 8, а.с. 145);
- MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01270, д.н.з. АЕ 7146 НХ, номер двигуна 4N15UBA5878 (т. 8, а.с. 146);
- MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01258, д.н.з. АЕ 5740 НХ, номер двигуна 4N15UBA4829 (т. 8, а.с. 147);
- MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01196, д.н.з. АЕ 9546 НТ, номер двигуна 4N15UAY56942710 (т. 8, а.с. 148);
- MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ00234, д.н.з. АЕ 6639 НР, номер двигуна 4N15UAM5897 (т. 8, а.с. 149).

Також ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» має відкриті рахунки у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО», АТ «БАНК АЛЬЯНС» та АТ «СЕНС БАНК» (попередня назва - АТ «АЛЬФА-БАНК» (т. 11, а.с. 236, 238, 239, 240), а саме:

- рахунок № , відкритий у АТ «Альянс Банк»;
- рахунок № , відкритий у АТ «СЕНС БАНК» (попередня назва АТ «АЛЬФА-БАНК»)
- рахунки № , відкриті у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО».

Водночас позивач не пред'являє вимог щодо стягнення в дохід держави грошових коштів на банківському рахунку UA , відкритому ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», а тому до грошових коштів, що знаходяться на цьому рахунку суд не застосовує санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

Ухвалою слідчого судді Шевченківського районного суду м. Києва від 12.09.2022 у справі № 761/18410/22 накладено арешт на банківські рахунки ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», а саме: рахунок № , відкритий у АТ «Альянс Банк»; рахунок № , відкритий у АТ «АЛЬФА-БАНК», рахунки № , відкриті у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» (т. 3, а.с. 304-308).

Арешт грошових коштів на вищевказаних банківських рахунках, згідно з абзацом третім частини третьої частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції» не є перешкодою для їх стягнення у дохід держави.

Крім того, відсутні підстави для стягнення в дохід держави транспортного засобу BMW 730D, VIN: WBAUC41060DZ77231, д.н.з. АЕ 8057 НМ, номер двигуна 35249037, а також грошових коштів на рахунку .

Згідно з інформацією з НАІС ДДАІ МВС України автомобіль BMW 730D, VIN: WBAUC41060DZ77231, д.н.з. АЕ 8057 НМ на підставі договору купівлі-продажу від 20.04.2018 перереєстрований з ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» на фізичну особу – Мацак З.А. (т. 8, а.с. 150). Під час судового засідання представник позивача зазначила, що не підтримує позов в частині вимог про стягнення цього автомобіля в дохід держави.

Рахунок ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна» у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО» не відкривався, що підтверджується відповідною довідкою від 23.12.2022 за № 16-6749/БТ (т. 11, а.с. 240).

Позов в частині вимог про стягнення грошових коштів, які знаходяться на банківських рахунках ТОВ «ВСМПО ТИТАН Україна», позивач не уточнював.

5.8.3. Щодо підстав для стягнення корпоративних прав та майна ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Агроінвест», ТОВ «Тай-Мінералс»

Структура корпоративних прав ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» станом на дату розгляду справи виглядає таким чином.

100% часток у статутному капіталі належить компанії Лімпієза Лімітед (Limpieza Limited) (Республіка Кіпр).

В свою чергу 100% акцій компанії Лімпієза Лімітед належить компанії Болатіко Лімітед («Volatico Limited») (Республіка Кіпр).

Власником 100% акцій компанії Болатіко Лімітед є громадянка України Ільтьо Світлана Олександрівна.

ТОВ «Демурінський ГОК» є власником 100% часток у статутному капіталі ТОВ «Інвестагро».

Також Лімпієза Лімітед є власником 100% часток у статутному капіталі ТОВ «Тай-Мінералс».

Водночас протягом останніх років акції компанії Лімпієза Лімітед були предметом декількох угод.

24 червня 2019 року між компанією Ромтекс Ко. Лімітед (Продавець), компанією Болатіко Лімітед (Покупець), публічним акціонерним товариством «Корпорація ВСМПО-Авісма» та компанією Лімпієза Лімітед був укладений договір купівлі-продажу акцій у статутному капіталі компанії Лімпієза Лімітед (т. 10 а.с. 182-211, т. 13 а.с. 38-67).

Предметом цього договору стали 1 250 звичайних акцій номінальною вартістю 1 Євро,

що становить 25% акцій у статутному капіталі компанії Лімпієза Лімітед.

Ціна цих акцій становила 3 000 000 доларів США.

Також Покупець прийняв на себе зобов'язання Продавця по оплаті компанії Лімпієза Лімітед несплаченої суми статутного капіталу (премії за акції) в розмірі 1 181 776 доларів США. Ця сума повинна бути сплачена не пізніш 30.06.2024.

Тобто загальна вартість корпоративних прав, що були придбані, становила 4 181 776 доларів США.

Згідно з матеріалами справи відбулося закриття договору, тобто сплата ціни акцій та переоформлення акцій на компанію Болатіко Лімітед.

Зокрема згідно з реєстром учасників компанії Лімпієза Лімітед від 02.03.2022 (т. 10 а.с. 48, т. 13 а.с. 107) за Болатіко Лімітед 21.11.2019 зареєстровано 1 250 акцій компанії Лімпієза Лімітед.

Також право власності Болатіко Лімітед на 1 250 акцій компанії Лімпієза Лімітед підтверджується сертифікатом акцій, виданим цією компанією (т. 13 а.с. 104).

Представник Ільтьо С.О. в судовому засіданні стверджував про сплату прийнятого зобов'язання з оплати несплаченої суми статутного капіталу (премії за акції) 1 181 776 доларів США, проте доказів такої сплати суду не надав.

20 лютого 2022 року між публічним акціонерним товариством «Корпорація ВСМПО-Авісма» (Продавець), компанією Болатіко Лімітед (Покупець) та компанією Лімпієза Лімітед був укладений договір купівлі-продажу акцій у статутному капіталі цієї компанії (т. 10 а.с. 212- 230, т. 13 а.с. 86-95).

Предметом цього договору стали 3 750 звичайних акцій номінальною вартістю 1 Євро за акцію, що становить 75% у статутному капіталі компанії Лімпієза Лімітед.

Ціна цих акцій дорівнювала номінальній та становила 3 750 Євро.

Згідно з сертифікатом НЕ 284372, виданим Міністерством енергетики, торгівлі та промисловості Республіки Кіпр 10 березня 2022, Болатіко Лімітед є власником 5 000 акцій компанії Лімпієза Лімітед (т. 10 а.с. 46, т. 13 а.с. 108).

Також згідно з Реєстром учасників компанії Лімпієза Лімітед від 02.03.2022 (т. 10 а.с. 48, т. 13 а.с. 107) за Болатіко Лімітед 20.02.2022 зареєстровано 3 750 акцій Лімпієза Лімітед.

Згідно з платіжним дорученням №27 від 09.03.2022 (т. 13 а.с. 81) Болатіко Лімітед сплатило на користь ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» 3 750 Євро.

Таким чином компанія Болатіко Лімітед стала власником 100% акцій компанії Лімпієза Лімітед.

Відповідно до сертифікату Міністерства енергетики, торгівлі та промисловості Республіки Кіпр НЕ 333375 від 26.07.2019 (т. 10 а.с. 47, т. 13 а.с. 109) Ільтьо Світлана є власником 1 000 акцій компанії Болатіко Лімітед.

Оцінюючи доводи позивача щодо збереження впливу відповідача на компанію Лімпієза Лімітед, збереження ним опосередкованого контролю над цією компанією, а також над активами та корпоративними правами ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «Агроінвест», суд зазначає таке.

Твердження позивача про фіктивний характер угоди про купівлю 75% акцій компанії Лімпієза Лімітед від 20.02.2022 за 3 750 Євро, на думку суду, не має вирішального значення для висновку про наявність зв'язку між Шелковим М.Є. та цією компанією.

Дійсно, придбання 75% акцій компанії Лімпієза Лімітед у кількості 3 750 штук за номінальною ціною 1 Євро за акцію компанією Болатіко Лімітед може викликати сумнів у її дійсності.

Проте цей аргумент не підсилений іншими доказами у справі.

Листом Антимонопольного комітету України (далі – АМКУ) від 13.01.2023 №126-29.1/09-1365е (т. 14 а.с. 31-34) на запит Міністерства юстиції України надано інформацію про

наявність підстав вважати, що вартісні показники компанії «Limpieza Limited», публічного акціонерного товариства «Корпорація ВСМПО-Авісма» та товариства з обмеженою відповідальністю «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» за результатами 2021 року самі по собі вже перевищують показники, визначені у статті 24 Закону України «Про захист економічної конкуренції» з боку об'єкта придбання. Тобто придбання 75% акцій компанії Лімпієза Лімітед потребувало дозволу на концентрацію з боку АМКУ.

Водночас неотримання дозволу АМКУ не призводить до автоматичного визнання угоди недійсною. Це питання має бути вирішено у судовому порядку.

Також матеріалами справи підтверджується наявність між акціонерами компанії Лімпієза Лімітед корпоративного конфлікту у першій половині 2021 року. Ця обставина, на думку суду, свідчить про реальність відносин між акціонерами та подальшого придбання 75% акцій.

Зокрема, протоколом позачергових загальних зборів компанії Лімпієза Лімітед від 29.04.2021 без врахування позиції та присутності акціонера Болатіко Лімітед було вирішено призначити директором ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» Дмитра Дорофєєва замість Дмитра Федаша.

Згідно з ухвалою Господарського суду Дніпропетровської області від 11.05.2021 (т. 13 а.с. 74-80) забезпечено позов Федаша Дмитра Михайловича, директора ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» до цього товариства про визнання недійсним та скасування рішення єдиного учасника Товариства, оформлене протоколом 06/05/2021 від 06.05.2021.

З приводу корпоративного конфлікту суду надане листування за допомогою месенджера між Ільтьо С.О. та директором ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» (т. 13 а.с. 70-71), лист від компанії Болатіко Лімітед до ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» №215 від 25.07.2021 (т. 13 а.с. 100) щодо наявного конфлікту та можливого викупу акцій.

Про наявність конфлікту свідчить також наданий афідевіт (т. 13 а.с. 101-102).

Укладання угоди про придбання 75% акцій під час дії санкцій у виді блокування активів на Шелкова М.Є., ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» та Лімпієза Лімітед, на думку суду, не свідчить про недійсність угоди. Санкції були накладені згідно із законодавством України. Відповідно їх дія розповсюджуються на територію України. Доказів розповсюдження санкцій на територію Республіки Кіпр, резидентом якої є Лімпієза Лімітед, суду не надано.

Також згідно з матеріалами справи постачання ільменітових та рутилових концентратів виробництва ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» безпосередньо на підприємства групи ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» не здійснювалось. Доказів зворотнього суду не надано. Це також свідчить на користь відсутності контролю Шелкова М.Є за Лімпієзою Лімітед та ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат».

На думку суду, наявність боргових зобов'язань у Лімпієзи Лімітед перед ПАТ «Корпорація ВСМПО-Авісма» у розмірі більш ніж 9 млн доларів США також не свідчить про відносини контролю. Зазначена заборгованість існувала до укладання угоди про придбання 75% акцій Лімпієзи Лімітед. Зміна акціонера не впливає на суть зобов'язань.

Твердження позивача про збереження контролю над Лімпієзою Лімітед через одного з директорів Мар'яну Шинкар також не підтвердилось, оскільки згідно із сертифікатом Міністерства енергетики, торгівлі та промисловості Республіки Кіпр HE284372 від 4.10.2022 (т. 13 а.с. 148) ця особа не є директором компанії.

Таким чином, доказів продовження фактичного володіння Шелковим М.Є компанією Лімпієза Лімітед суду не надано.

Інформація, що міститься у листі Служби зовнішньої розвідки від 23.12.2022 №10/2/5988-ВС (т. 10 а.с. 41-45), у листі Офісу Генерального прокурора від 16.01.2023 №10/1/1-6880-22 (т. 14 а.с. 35-37) носить загальний характер та не підтверджується іншими матеріалами справи.

Наведені обставини створюють у суду впевненість у необґрунтованості тверджень позивача про продовження здійснення Шелковим М.Є контролю за компанією Лімпієза Лімітед

та, відповідно, за ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», ТОВ «Інвестагро» та ТОВ «Тай-Мінералс».

За таких обставин суд дійшов висновку про неможливість застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції» щодо таких активів:

- майна, що належить ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат»;
- 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Інвестагро»;
- 100 % частки в статутному капіталі ТОВ «Тай-Мінералс».

У контексті означеного, суд також зазначає про таке. Позивач серед іншого пред'являє вимоги про стягнення у дохід держави таких активів: ангару за адресою: Дніпропетровська обл., Васильківський район, с. Новоандріївка, , бочок/резервуарів (2 од.) за адресою: Дніпропетровська обл., Межівський район, смт. Демурине (Межова), вулиця ; виробничої ділянки/майнового комплексу, виробничої ділянки/ділянки, адміністрації/приміщення за адресою: Дніпропетровська обл., Межівський район, смт. Демурине, . У позові зазначено, що ці активи належать ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат». Проте суду не надано доказів щодо права власності ТОВ «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат» на це майно.

5.9. Щодо пропорційності втручання у право власності

Стаття 1 Першого (додаткового) протоколу до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року визначає, що кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений своєї власності інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом і загальними принципами міжнародного права.

Згідно із статтею 41 Конституції України кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної творчості. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності.

Втім, визначене право не є абсолютним та може підлягати таким формальностям, умовам, обмеженням або санкціям, що встановлені законом і є необхідними в демократичному суспільстві в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадської безпеки, для запобігання заворушенням чи злочинам, для охорони здоров'я чи моралі, для захисту репутації чи прав інших осіб, для запобігання розголошенню конфіденційної інформації або для підтримання авторитету й безсторонності суду.

Будь-яке обмеження права власності повинно здійснюватися, зокрема, на умовах, передбачених законом. Обмеження права власності має переслідувати законну мету за допомогою засобів, які є пропорційними меті (Beuelet проти Італії (Рішення Великої Палати від 05.01.2000, заява № 33202/96, параграф 107). При цьому має бути розумне співвідношення між засобами та метою, що досягається, – так званий «справедливий баланс» між інтересом суспільства та вимогами щодо захисту фундаментальних прав особи (серед інших, рішення у справі Edwards проти Мальти від 24.10.2006, заява № 17647/04, параграф 69).

Заходи, такі як конфіскація, можуть класифікуватися як контроль за користуванням майном. Право власності не є абсолютним, оскільки держава може вимагати від суб'єктів дотримуватися певних зобов'язань. У разі якщо особи своїми діями створюють суттєву загрозу національній безпеці, інтересам громадян країни, наприклад, через фінансування чи підтримку війни проти цієї країни, тероризму, держава може вжити заходів на припинення чи попередження таких дій.

Відповідно до системи захисту прав людини, встановленої Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, національні органи повинні зробити первинну оцінку не лише існування проблеми, що викликає суспільне занепокоєння, та вимагає вжиття заходів щодо позбавлення власності, так і власне заходів, які необхідно вжити. У цьому, як і в інших

сферах, на які поширюються гарантії Конвенції, національні органи користуються певною свободою розсуду (рішення у справі James та інші проти Великобританії від 21.02.1986, заява № 8793/79, параграф 46). Відповідно на національні органи покладається оцінка того, чи позбавлення власності є пропорційним засобом досягнення законної мети в суспільних інтересах.

У практиці Європейського суду з прав людини акцентується увага на тому, що стаття 1 Першого протоколу до Конвенції містить три окремі норми: перша, що виражається в першому реченні першого абзацу та має загальний характер, закладає принцип мирного володіння майном. Друга норма, що міститься в другому реченні того ж абзацу, охоплює питання позбавлення права власності та обумовлює його певними критеріями. Третя норма, що міститься в другому абзаці, визнає право договірних держав, серед іншого, контролювати використання майна в загальних інтересах. Друга та третя норми, які стосуються конкретних випадків втручання у право мирного володіння майном, повинні тлумачитися у світлі загального принципу, закладеного першою нормою (див. *mutatis mutandis* рішення ЄСПЛ у справі «East/West Alliance Limited» проти України» від 23 01 2014 (*East/West Alliance Limited v. Ukraine*, заява № 19336/04), параграфи 166-168).

Критеріями сумісності заходу втручання у право на мирне володіння майном із гарантіями статті 1 Першого протоколу до Конвенції є те, чи ґрунтувалося таке втручання на національному законі, чи переслідувало легітимну мету, що впливає зі змісту вказаної статті, а також чи є відповідний захід пропорційним легітимній меті втручання у право.

Втручання держави у право власності повинно мати нормативну основу у національному законодавстві, яке є доступним для заінтересованих осіб, чітким, а наслідки його застосування – передбачуваними.

Якщо можливість втручання у право власності передбачена законом, Конвенція надає державам свободу розсуду щодо визначення легітимної мети такого втручання: або з метою контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів, або для забезпечення сплати податків, інших зборів або штрафів.

Втручання у право власності, навіть якщо воно здійснюється згідно із законом і з легітимною метою, буде розглядатися як порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції, якщо не буде встановлено справедливий баланс між інтересами суспільства, пов'язаними із цим втручанням, й інтересами особи, яка зазнає втручання в її право власності.

Отже, має існувати розумне співвідношення (пропорційність) між метою, досягнення якої передбачається, та засобами, які використовуються для її досягнення.

Суд встановив, що втручання у права Шелкова М.Є. на здійснення правомочностей щодо належних йому активів, а також активів, щодо яких він може прямо або опосередковано (через інших фізичних та юридичних осіб) вчиняти дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, шляхом стягнення цих активів в дохід держави ґрунтується на вимогах та відповідає підставам, що визначені у Законі України «Про санкції».

Захід у виді стягнення доходів в дохід держави є винятковим заходом, обумовленим гостротою становища та необхідністю досягнення цілей – захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичної діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави, в умовах правового режиму воєнного стану.

Застосування вказаних заходів відповідає критерію «необхідності у демократичному суспільстві», оскільки у їх запровадженні, з огляду на визнані факти військової агресії щодо України, існує нагальна потреба.

Таке втручання має легітимну мету – забезпечити контроль за активами особи, яка несе або може нести потенційну загрозу національним інтересам України, її суверенітету та територіальній цілісності; зупинити агресивні дії РФ; припинити підтримку її нинішнього політичного режиму шляхом удару по фінансовим можливостям «прихильників» такої політики; забезпечити здійснення швидкого та ефективного відшкодування збитків, завданих жертвам агресії за рахунок коштів, отриманих від конфіскації.

У цьому випадку суд враховує співмірність застосування санкції у виді стягнення

активів в дохід держави із шкодою, що завдана інтересам суспільства діями Шелкова М.Є.

Суд встановив, що Шелков М.Є., будучи мажоритарним акціонером з часткою 65,27 % ПАТ «Корпорація «ВСМПО-АВИСМА» та маючи вплив на діяльність цього підприємства, свідомо та добровільно сприяв та продовжує сприяти збройній агресії рф проти України (прийняття рішення про початок збройної агресії, підготовці та організації безпосередньої агресії) шляхом матеріально-технічного забезпечення таких заходів через надання (поставку) продукції необхідної для виробництва техніки та засобів, які забезпечують можливість досягнення цілей невинуватеної збройної агресії рф проти України.

Ці дії перебувають у причинному зв'язку із порушенням фундаментальних прав та інтересів людини і суспільства в цілому. Такі дії призвели до окупації частини території України, великої кількості загиблих як серед цивільного населення, так і серед військових, знищення цілих населених пунктів, житлових кварталів, об'єктів критичної інфраструктури, знищенню історико-культурних пам'яток України, економічної нестабільності України, зменшення рівня життя населення, погіршення економічної, інвестиційної та туристичної «привабливості» України, геноциду українського народу, поставили під загрозу існування України як незалежної держави.

У контексті викладеного суд враховує інформацію, яка публікується Управлінням Верховного комісара ООН з прав людини щодо втрат серед цивільних осіб після початку вторгнення російської федерації на територію України. Ці відомості є загальновідомими, широко освітленими у ЗМІ, не потребують доказування в силу частини третьої статті 78 КАС України.

Так на офіційному веб-сайті ООН опубліковано таку інформацію станом на 10.01.2023 (<https://ukraine.un.org/sites/default/files/2023-01/Ukraine%20-%20civilian%20casualty%20update%20as%20of%209%20January%202023%20UKR.pdf>):

«З 24 лютого 2022 року, коли почався збройний напад Російської Федерації на Україну, до 9 січня 2023 року Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ ООН) зафіксувало 18 096 випадків загибелі або поранення цивільних осіб в Україні: 6 952 загиблих і 11 144 поранених:

- 6 952 загиблих: 2 758 чоловіків, 1 857 жінок, 176 дівчат і 220 хлопчиків, а також 35 дітей і 1 906 дорослих, статі яких ще не вдалось встановити;

- 11 144 поранених: 2 425 чоловіків, 1 739 жінок, 234 дівчинки і 322 хлопчики, а також 254 дитини і 6 170 дорослих, статі яких ще не вдалось встановити.

Більшість зафіксованих втрат серед цивільних осіб було спричинено застосуванням вибухової зброї з великою зоною ураження, включаючи обстріли з важкої артилерії та реактивних систем залпового вогню, а також ракетні та авіа удари».

УВКПЛ ООН вважає, що реальна кількість втрат серед цивільних осіб значно вища, оскільки отримання інформації з деяких місць, де тривають інтенсивні бойові дії, відбувається з затримкою, та багато повідомлень із місць, звідки надходить інформація про втрати серед цивільного населення, все ще потребують підтвердження.

Вказане зумовлює відповідне реагування з боку держави шляхом використання правового механізму у виді стягнення в дохід держави активів відповідача, які знаходяться на території України.

За вищевикладених умов та обставин суд дійшов висновку про відповідність суспільним інтересам та пропорційність таких обмежувальних заходів, як стягнення активів, які належать відповідачу, а також третім особам, щодо яких відповідач прямо та опосередковано вчиняв дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження ними, що передбачено пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», оскільки таке позбавлення права власності здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу.

Із матеріалів адміністративної справи вбачається, що Шелков М.Є. є російським підприємцем та мільярдером, який наближений до керівництва рф. Статки Шелкова М.Є. оцінені в близько 1,5 млрд доларів США (т. 2 а.с. 19-20, 34-43, 49-58).

За таких умов застосування санкції у виді стягнення в дохід держави активів відповідача, які є предметом позову, не призведе до суттєвого погіршення майнового стану останнього. Водночас в умовах триваючої збройної агресії рф проти України такі цілі застосування санкції

співвідносяться з інтересами суспільства. Вказані активи після відчуження в дохід держави зможуть використовуватися для покриття збитків, спричинених військовими діями, відновлення української економіки та інших потреб.

Україна має суверенне право на захист. Воно закріплене у Конституції України, Декларації про державний суверенітет України, загальновизнаних міжнародних нормах і правилах, а також в особливому контексті статті 1 Закону України «Про санкції», в якій зазначається, що держава Україна може застосовувати спеціальні економічні та інші обмежувальні заходи (санкції) з метою захисту національних інтересів, національної безпеки, суверенітету і територіальної цілісності України, протидії терористичній діяльності, а також запобігання порушенню, відновлення порушених прав, свобод та законних інтересів громадян України, суспільства та держави.

Стягнення активів у виді нерухомого та рухомого майна, часток у підприємствах, на переконання суду, є пропорційним втручанням у право власності, оскільки у цьому випадку воно здійснюється виключно в інтересах суспільства, з врахуванням публічного інтересу та з метою припинення отримання доходів відповідачем, кошти від яких спрямовуються на фінансування оборонного комплексу рф.

Наслідком самого лише судового рішення, винесеного на підставі закону та з легітимною метою, є перехід права власності на конкретно визначене майно в дохід держави, щодо якої здійснюється невинуватана неспровокована військова агресія з боку рф. Це сприятиме укріпленню фінансово-економічної системи України та відновлення порушених прав її населення.

Сам же порядок виконання судового рішення покладено державою на її виконавчі органи, що дає суду підстави вважати, що такий порядок буде розумним, достатнім та визначеним з урахуванням інтересів третіх осіб у справі.

6. Висновки суду

Згідно з частиною сьомою статті 283-1 КАС України за результатами розгляду позовної заяви Вищий антикорупційний суд ухвалює одне з таких рішень:

- про застосування до фізичної або юридичної особи санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції»;
- про відмову у задоволенні позову.

Суд ухвалює рішення на користь тієї сторони, сукупність доказів якої є більш переконливою порівняно із сукупністю доказів іншої сторони (частина шоста статті 283-1 КАС України).

Згідно з правовою позицією, наведеною у постанові Верховного Суду від 29.08.2018 у справі № 910/23428/17, при оцінці достатності доказів діють спеціальні правила – стандарти доказування, якими має керуватися суд при вирішенні справи. Стандарти доказування є важливими елементом змагальності процесу. Якщо сторона не подала достатньо доказів для підтвердження певної обставини, то суд робить висновок про її недоведеність.

Під час судового розгляду суд на підставі доказів, наданих Позивачем, дійшов висновку про наявність підстав, передбачених абзацом четвертим частини першої статті 5-1 Закону України «Про санкції», для застосування до Шелкова М.Є. санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

За таких обставин суд, оцінивши докази, надані позивачем та третіми особами, дійшов висновку про обґрунтованість позовних вимог Міністерства юстиції України в частині стягнення в дохід держави активів, що належать безпосередньо Шелкову М.Є., а також активів, зареєстрованих на ТОВ «ВСМПО Титан Україна».

Водночас, під час судового розгляду суд не встановив обставин, які б вказували на те, що Шелков М.Є. прямо чи опосередковано (через інших фізичних або юридичних осіб) вчиняє дії, тотожні за змістом здійсненню права розпорядження щодо активів ТОВ «Демурінський ГЗК», ТОВ «Тай-Мінералс», ТОВ «Інвестагро», а тому відсутні підстави для задоволення позову Міністерства юстиції України щодо стягнення в дохід держави, активів зареєстрованих за цими юридичними особами.

У рішенні надано оцінку усім вагомим доводам учасників справи. Проте під час

судового розгляду учасники наводили аргументи, які не потребують детального аналізу суду та не мають вирішального значення для цієї справи. У контексті означеного, суд вважає за необхідне зазначити, що відповідно до усталеної практики Європейського суду з прав людини стаття 6 § 1 Конвенції про захист прав і основоположних свобод зобов'язує суди надавати підстави для винесення рішень, однак не передбачає детальної відповіді на кожний аргумент (VandeHurk v. the Netherlands, 19 April 1994, пункт 61), проте з рішення має бути ясно зрозуміло, що головні проблеми, порушені у даній справі, були вивчені (Boldea v. Romania, 15 February 2007 пункт 30). При цьому міра, до якої суд має виконати обов'язок щодо обґрунтування рішення, може бути різною в залежності від характеру рішення (рішення у справі RuizTorija v. Spain від 09 грудня 1994 року, № 303-А, пункт 29; рішення у справі Серявін та інші проти України від 10 лютого 2010 року, заява № 4909/04, пункт 58). Таким чином, питання, чи виконав суд свій обов'язок щодо подання обґрунтування, що впливає зі статті 6 Конвенції, може бути визначено тільки у світлі конкретних обставин справи.

7. Щодо розподілу судових витрат

Питання розподілу судових витрат врегульоване статтею 139 КАС України.

Згідно з частиною другою статті 139 КАС України при задоволенні позову суб'єкта владних повноважень з відповідача стягуються виключно судові витрати суб'єкта владних повноважень, пов'язані із залученням свідків та проведенням експертиз.

При частковому задоволенні позову судові витрати покладаються на обидві сторони пропорційно до розміру задоволених позовних вимог. При цьому суд не включає до складу судових витрат, які підлягають розподілу між сторонами витрати суб'єкта владних повноважень на правничу допомогу адвоката та сплату судового збору (частина третя статті 139 КАС України).

За положеннями частини одинадцятої статті 139 КАС України судові витрати третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог на предмет спору, стягуються на її користь зі сторони, визначеної відповідно до вимог цієї статті, залежно від того, заперечувала чи підтримувала така особа заявлені позовні вимоги.

Позивач та треті особи не надали суду доказів понесення судових витрат. Позивач на підставі пункту 25 частини першої статті 5 Закону України «Про судовий збір» звільнений від сплати судового збору.

За таких умов відсутні підстави для розподілу судових витрат.

8. Щодо звернення судового рішення до виконання

Згідно з пунктом 6 частини першої статті 244 КАС України при ухваленні рішення суд серед іншого вирішує чи є підстави допустити негайне виконання рішення.

Перелік рішень, які виконуються негайно, наведений у статті 371 КАС України. Рішення у справі про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», не належить до судових рішень, які виконуються негайно. Тому суд не знаходить підстав для допущення негайного виконання рішення.

За положеннями частини третьої статті 5-1 Закону України «Про санкції» рішення суду про застосування санкції, передбаченої пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції», в день набрання ним законної сили надсилається Кабінету Міністрів України для визначення суб'єкта, порядку та способу його виконання.

Згідно з частинами першою та другою статті 372 КАС України у разі необхідності спосіб, строки і порядок виконання можуть бути визначені у самому судовому рішенні. Так само на відповідних суб'єктів владних повноважень можуть бути покладені обов'язки щодо забезпечення виконання рішення. Судове рішення, яке набрало законної сили, є підставою для його виконання.

З огляду на особливості цієї категорії справ, суд вважає, що рішення про застосування санкції звертається Вищим антикорупційним судом до виконання в день набрання ним законної сили шляхом направлення Кабінету Міністрів України.

9. Щодо заходів забезпечення позову

Заходи забезпечення позову у цій адміністративній справі не застосовувалися.

Керуючись статтями 243-246, 255, 268-272, 283-1, 4, 5, 5-1 Закону України «Про санкції», суд

ВИРІШИВ:

1. Позовну заяву Міністерства юстиції України до Шелкова Михайла Євгеновича, треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмета спору, на стороні відповідача: Публічне акціонерне товариство «Корпорація ВСМПО-Авісма», Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговельний дім «Корпорація ВСМПО-Авісма», Товариство з обмеженою відповідальністю «Промислові інвестиції», Лімпіеза Лімітед (Limpieza Limited), Товариство з обмеженою відповідальністю «Демурінський гірничо-збагачувальний комбінат», Товариство з обмеженою відповідальністю «ВСМПО Титан Україна», Товариство з обмеженою відповідальністю «Тай-Мінералс», Товариство з обмеженою відповідальністю «Інвестагро», Ільтьо Світлана Олександрівна, Болатіко Лімітед (Bolatico Limited) задовольнити частково.

2. Застосувати до Шелкова Михайла Євгеновича (року народження, місце реєстрації: м. Москва, , місце проживання: , російська федерація, м. Москва, ІНО , РНОКПП) санкцію, передбачену пунктом 1-1 частини першої статті 4 Закону України «Про санкції».

3. Стягнути у дохід держави активи:

3.1. квартиру № 24 загальною площею 175,5 кв м за адресою: м. Одеса, , реєстраційний номер майна: , підстава виникнення права власності: договір купівлі-продажу від дата прийняття рішення про державну реєстрацію ;

3.2. стоянчне місце № 92 у м. Одеса, , реєстраційний номер майна № , підстава виникнення права власності: договір дарування від , дата прийняття рішення про державну реєстрацію ;

3.3. склад рулонів нержавіючої сталеві стрічки, інв. № 000062, загальною площею 2 411,3 кв м, що розташований за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ;

3.4. комплекс, що знаходиться за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ;

3.5. квартиру № 72 загальною площею 68,5 кв м за адресою: Дніпропетровська обл., м. Нікополь, , реєстраційний номер майна: ;

3.6. трактор колісний марки БЕЛАРУСЬ-922, д.н.з. 26954AE, свідоцтво AC109181;

3.7. причіп марки 8545, д.н.з. 26955AE, свідоцтво: AC109180;

3.8. LEXUS ES 350, VIN, номер кузова: JTHBJ46G872021077, д.н.з. AE 3010 IP, номер двигуна 2GRA039271;

3.9. MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01270, д.н.з. AE 7146 HX;

3.10. MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01258, д.н.з. AE 5740 HX;

3.11. MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ01196, д.н.з. AE 9546 HT;

3.12. MITSUBISHI PAJERO SPORT, VIN: MMCGUKS10GHZ00234, д.н.з. AE 6639 HP;

3.13. грошові кошти на банківському рахунку , відкритому у АТ «Альянс Банк»;

3.14. грошові кошти на банківських рахунках , відкритих у АТ «БАНК КРЕДИТ ДНІПРО»;

3.15. грошові кошти на банківському рахунку , відкритому у АТ «СЕНС БАНК» (попередня назва АТ «АЛЬФА-БАНК»);

3.16. 100 % частки в статутному капіталі товариства з обмеженою відповідальністю «ВСМПО ТИТАН Україна» (ідентифікаційний код юридичної особи: 36096221).

4. В іншій частині позову Міністерства юстиції України відмовити.

5. Копія рішення не пізніше наступного дня після ухвалення надіслати позивачу та особі, щодо якої ставилося питання про застосування санкції, та опублікувати на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду (<https://hcac.court.gov.ua/>).

6. Рішення суду в день набрання ним законної сили надіслати Кабінету Міністрів

України для визначення суб'єкта, порядку та способу його виконання.

7. Рішення набирає законної сили після закінчення строку подання апеляційної скарги всіма учасниками справи, якщо апеляційну скаргу не було подано. У разі подання апеляційної скарги, рішення, якщо його не скасовано, набирає законної сили після повернення апеляційної скарги, відмови у відкритті чи закритті апеляційного провадження або прийняття постанови судом апеляційної інстанції за наслідками апеляційного перегляду.

Апеляційна скарга на рішення може бути подана до Апеляційної палати Вищого антикорупційного суду протягом п'яти днів з дня його проголошення. Особи, які не були присутні при проголошенні зазначеного рішення, мають право його оскаржити протягом п'яти днів із дня публікації рішення на офіційному веб-сайті Вищого антикорупційного суду.

8. Судове рішення проголошено 23.01.2023.

Головуючий суддя

/підпис/

Т.Р. Хамзін

Судді

/підпис/

В.В. Михайленко

/підпис/

С.М. Мойсак

